

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁRSKE KOMBINOVANÉ ŠTÚDIUM

2010 – 2013

BAKALÁRSKA PRÁCA

Lukáš Meliš

Alpy a ich prínos pre cestovný ruch

Praha 2013

Vedúci bakalárskej práce:

RNDr. Antónia Dvoranová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2010 – 2013

BACHELOR THESIS

Lukáš Meliš

Alps And Their Contribution To Tourism

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

RNDr. Antónia Dvoranová

Prehlásenie

Prehlasujem, že predložená bakalárska práca je mojim pôvodným autorským dielom, ktoré som vypracoval samostatne. Všetky zdroje, pramene a literatúru, ktoré som pri vypracovaní používal alebo z nich čerpal, v práci riadne citujem s uvedením úplného odkazu na príslušný zdroj.

Súhlasím s prezenčným sprístupnením svojej práce v univerzitnej knižnici.

V Prahe dňa 03.03.2013

Lukáš Meliš

Pod'akovanie

Chcel by som sa pod'akovať prof. RNDr. Antónii Dvoranovej, za vedenie a pomoc pri tvorbe tejto práce.

Anotácia

Témou tejto bakalárskej práce sú Alpy a ich význam pre cestovný ruch. Jej cieľom je poukázať na význam cestovného ruchu v Alpách, na jeho význam pre rozvoj cestovného ruchu v celej Európe, a zosumarizovať do jedného celku strediská v jednotlivých častiach Álp, keďže cestovný ruch v Alpách posúva hranice európskeho cestovného ruchu dopredu a významnou mierou zvyšuje úroveň kvality služieb. Na základe dotazníkov a individuálnych hĺbkových rozhovorov porovnať úroveň cestovného ruchu v Alpách a v Tatrách a odporučiť možnosti skvalitnenia cestovného ruchu v Tatrách. Úroveň poskytovaných služieb v Alpách je na vyššej úrovni ako v Tatrách. Aby sa Tatry vyrovnali Alpám majú ešte čo dobiehať, najmä čo sa týka úrovne poskytovaných služieb a vybavenosti Tatranských stredísk.

Kľúčové slová

Alpy, cestovný ruch, lanovky, služby, strediská, Tatry, turisti, turistické chodníky, zjazdovky.

Annotation

The theme of this thesis is the Alps and to highlight the importance of tourism in the Alps. Its aim is to highlight its importance for the development of tourism in Europe, and summarized into a single unit which takes in to account the different parts of the Alps, whereas tourism in the Alps pushes the boundaries of European tourism forward and significantly enhances the level of quality service. Based on questionnaires and individual in-depth interviews it will explain how we can compare the level of tourism in the Alps and the Tatras and suggest the possibility of improving tourism in the Tatras. The level of services provided in the Alps is at a higher level than in the Tatras. To cope, Tatras Alps has a lot of catching up to do in regards to the level of services and amenities its mountain resorts provide.

Key words

Alps, lifts, resorts, services, slopes, Tatras, tourism, tourist, walking trails.

OBSAH

1 ROZDELENIE ÁLP Z ČASOVÉHO HĽADISKA	11
1.1 História.....	11
1.2 Súčasnosť	12
1.3 Budúcnosť	13
2 AKO A PREČO SA ROZVÍJAL CESTOVNÝ RUCH V ALPÁCH.....	14
3 ČLENENIE ÁLP PODĽA OBLASTÍ.....	16
3.1 Rakúske Alpy	17
3.2 Talianske Alpy	25
3.3 Francúzske Alpy.....	31
3.4 Švajčiarske Alpy.....	36
3.5 Nemecké Alpy.....	42
3.6 Slovinské Alpy	44
3.7 Lichtenštajnské Alpy	46
4 VÝZNAM CESTOVNÉHO RUCHU V ALPÁCH A ICH PRÍNOS PRE EURÓPU	47
5 PRAKTICKÁ ČASŤ.....	51
5.1 Vymedzenie skúmaného cieľa	51
5.2 Otázky, prieskumná vzorka, časová organizácia prieskumu	51
5.3 Vyhodnotenie a interpretácia výsledkov prieskumu exploratívnou metódou	53
5.4 Vyhodnotenie individuálnych hĺbkových rozhovorov	81
5.5 Návrh na zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách	82
5.6 Záver skúmania	83

ZÁVER	85
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	89
ZOZNAM OBRÁZKOV, GRAFOV, TABULIEK A PRÍLOH	93

ÚVOD

Rozvoj cestovného ruchu je mimoriadny a mnohým krajinám prináša obrovské zisky. Jeho rozvoj v jednotlivých oblastiach a krajinách závisí od viacerých aspektov. Môže to byť história, kultúra, rozmanitosť prírodného prostredia. Tiež aj miestna gastronómia. Veľkú úlohu má kvalita infraštruktúry, dopravy, služieb. Všeobecná známosť destinácií a kvalita informovanosti tiež prispieva k návštevnosti. Na rozvoj cestovného ruchu vplyvajú aj politické, ekonomické, politické a sociálne zmeny v jednotlivých destináciách.

Otázka cestovného ruchu a jeho významu je pre nás, študentov cestového ruchu, veľmi zaujímavá, pretože sa týka našej budúcej odbornosti a profesie. Svoje teoretické vedomosti získané štúdiom odbornej literatúry, rôznych odborných časopisov by som si rád overil vo svojej bakalárskej práci na tému Alpy a ich prínos pre cestovný ruch a porovnal ich s názormi návštevníkov Álp.

Práca je určená najmä budúcim návštevníkom Álp, ktorí sa budú chcieť rýchlo zorientovať v jednotlivých častiach Álp a ich strediskách. Na základe tejto bakalárskej práce si budú môcť porovnať vybavenosť jednotlivých stredísk v Alpách a podľa toho si vybrať stredisko pre svoj budúci pobyt.

Záver a analýzy zistené pri vykonávaní tejto práce môžu byť použité pri návrhoch na spracovanie odporúčaní pre zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách, ako aj spracovaní koncepcie na ich ďalší rozvoj.

Vedomosti získané štúdiom odbornej literatúry boli overené v praxi vykonaním výskumu. Výskum bol vykonaný na vzorke respondentov – návštevníkov Álp a Tatier exploratívnou metódou a metódou individuálnych hĺbkových rozhovorov.

Touto cestou chcem poďakovať respondentom za ich ochotu prispieť mi svojimi informáciami a názormi v dotazníkoch a pri individuálnych hĺbkových rozhovoroch, ktoré boli predmetom môjho výskumu.

Pri získavaní informácií potrebných na spracovanie práce bola využitá odborná literatúra a odborné časopisy dostupné vo verejných knižniciach.

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo poukázať na význam cestovného ruchu v Alpách, na jeho význam pre rozvoj cestovného ruchu v celej Európe, keďže cestovný ruch v Alpách posúva hranice cestovného ruchu dopredu a významnou mierou zvyšuje

úroveň kvality služieb, zosumarizovať do jedného celku strediská v jednotlivých častiach Álp, pretože doposiaľ takéto zosumarizovanie pravdepodobne neexistuje, stretávame sa iba so súpisom alpských stredísk podľa jednotlivých krajín.

Bakalárska práca je rozdelená do dvoch hlavných častí – teoretickej a výskumnej. V prvej časti autor rozoberá rozdelenie Álp z časového hľadiska od ich histórie, cez súčasnosť až do budúcnosti, rozoberá otázku ako a prečo vznikol cestovný ruch v Alpách, zosumarizováva členenie Álp podľa jednotlivých oblastí, pretože mu ako návštevníkovi Álp takéto členenie chýba, zatiaľ sa stretol iba so súpisom alpských stredísk podľa jednotlivých krajín, zamýšľala sa nad významom cestovného ruchu v Alpách a jeho prínos pre cestovný ruch v Európe, spracovaných na základe odbornej literatúry.

V druhej, výskumnej časti autor na základe stanoveného cieľa skúma postoje a názory návštevníkov Álp a Tatier o súčasnej realite v Alpách a Tatrách. Na objektívne zistenie faktov použil exploratívnu, ktorá ponúka možnosť označenia vhodnej odpovede, alebo vyjadrenie vlastného názoru respondenta. Dotazník je skonštruovaný z 24 otázok. Odpovede respondentov vyhodnocuje autor najskôr jednotlivo podľa po sebe nasledujúcich otázok. Výsledky uvádza v slovnej forme, doplnené tabuľkami hodnôt, prípadne grafickým znázornením.

Pri metóde individuálnych hĺbkových rozhovorov sa autor formou osobných rozhovorov s respondentmi zameria na ich názory a skúsenosti z osobných návštev Álp a Tatier. Na základe analýzy zistených výsledkov z oboch výskumných metód predkladá autor v závere odporúčania pre prax.

1 ROZDELENIE ÁLP Z ČASOVÉHO HĽADISKA

1.1 História

Keď matka príroda modelovala Zem asi ani netušila čo všetko vytvorila, keď sa na Európskom kontinente z Alpínskeho vrásnenia vytvorili Alpy. Toto vrásnenie vytvorilo Mont Blanc, ktorý je najvyšším bodom Álp a taktiež aj najvyšším bodom Európy. Jeho vrchol siaha do výšky 4810 m. n. m. Alpínske vrásnenie prebiehalo pred viac ako 50 miliónmi rokov zrážaním Euroázijskej a Africkej litosferickej dosky, keď sa Africká litosferická doska natlačovala na Euroázijskú a práve toto je následok vyvrásnenia najväčšieho Európskeho pohoria. Aj keď sa zdá, že orogenézu (deformáciu zemskej kôry, vedúcu k vyzdvihnutiu pohorí) už máme za sebou, horizontálne a vertikálne vrásnenie doposiaľ nebolo ukončené a je zrejmé „*podľa Wegenerovej teórie o pohybe litosferických dosiek, nebude ukončené nikdy.*”¹

História Álp nie je len o ich vzniku, ale aj o obyvateľoch, ktorí ich obývali po dlhé stáročia a už vtedy obchodníci museli prekonávať prechody cez vysokohorské pásma na sever a na juh kontinentu. Obchodné trasy, ktoré prví obyvatelia povytvárali, stáli aj za problémami v ktorých sa ocitli a uskutočnili sa tam vojny a bitky.

„*Už starí Rimania na svojich dobyvačných cestách využívali známe obchodné cesty cez vysoké hory a boli to práve oni, kto po prvý krát začal vo väčšej miere budovať solídne cesty a cieľavedome sa zaoberali obranou najdôležitejších priesmykov.*”²

V bojoch o Alpy sa vystriedalo mnoho panovníckych rodín, čo malo za následok neustále menenie vládcov a tým aj hraníc a pre obyvateľov to vo veľa prípadoch znamenalo zmenu kultúry, zvykov a v niektorých prípadoch jazykov a náboženstva.

¹ CHANDER, R. *Wegener and his Theory of Continental Drift*. [online]. 2005, [cit. 2012-12-13]. Dostupné na WWW: <<http://www.ias.ac.in>>

² KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.13. ISBN 80-721-7241-7.

1.2 Súčasnosť

Za posledné storočia vznikali v Alpách stavby, ktoré zaslúžene patria k najväčším divom Európy. Alpy nie sú teda len pohorím, kde prichádzajú turisti zo zahraničia kvôli športovému vyžitiu, či už ide o lyžiarske strediská alebo prekrásne turistické chodníky plné nádherných horských scenérii.

Alpy sú najnavštevovanejšie pohorie na svete či už v zime alebo v lete. Turistický ruch tam má dlhú tradíciu a vďaka infraštruktúre, ktorá ja vybudovaná, je na veľmi vysokej kvalitatívnej úrovni. Práve kvalita služieb v Alpskom regióne ma za následok stále vyššiu obľubu u zahraničných turistov a každým rokom pribúdajú ubytovacie kapacity v hoteloch, ubytovniach v súkromí. Za posledné roky sa zvýšil počet kempov na dvojnásobok.

Pre návštevníkov v zimnom období pribúdajú nové lyžiarske strediská, staršie sa zlepšujú, budujú sa nové lanovky, pribúdajú snežné delá, ktoré predlžujú lyžiarsku sezónu. Zimná sezóna je pre Alpy aj najdôležitejšia, vo väčšine prípadov sa začína už v októbri a končí v apríli, no v niektorých strediskách sa lyžuje ešte v polovici mája. Jarná lyžovačka má pre veľa lyžiarov veľké čaro, spôsobené príjemným jarným slnkom s alpskými údoliami plnými jarných kvetov.

Návštevníci, ktorí prichádzajú do Álp za letnou turistikou si tiež prídu na svoje, vo väčšine prípadoch Alpy ponúkajú kvalitne značené turistické chodníky. Vysokohorské lyžiarske strediská ponechávajú otvorenú väčšinu lanoviek a preto do Álp chodia aj menej fyzicky zdatní turisti. Alpy neponúkajú len turistiku a lyžovanie, ale taktiež aj spoločenské vyžitie pre všetky vekové kategórie ako zábavné parky, obrovské množstvo termálnych kúpeľov, hrady, zámky, múzea a galérie.

Alpy majú veľký vplyv na turistický ruch v celej Európe a s prehľadom môžeme povedať, že ostatné krajiny, či už sú to krajiny zo severnej Európy alebo krajiny v blízkosti Álp len kopírujú alpské strediská. Pre účastníkov cestovného ruchu je to veľké plus, lebo to má za následok stále zlepšovanie služieb či už v Alpskom regióne alebo mimo neho.

1.3 Budúcnosť

Budúcnosť Álp nie je dôležitá len pre tých, čo v nich žijú, ale aj pre celé obyvateľstvo. Celý svet trápia klimatické zmeny a tieto zmeny neobišli ani Alpy. Roztápanie ľadovcov môže mať za následok, že už ďalšie generácie nezažijú lyžovačku ako doteraz. Od roku 1850 do roku 1970 ľadovce v Alpách stratili približne 35% zo svojho objemu.

Budúcnosť pravdepodobne bude smerovať k aktivitám na spomalenie roztápania ľadovcov, neohrozovania životného prostredia, ktoré je posledné útočisko pre mnoho ohrozených druhov živočíchov a rastlín.

Budúcnosť Álp sa zaoberá aj Európska únia, ktorá vytvorila dohovor o ochrane Álp, ktorý podpísali krajiny Alpského regiónu a Európska únia:

„Alpský dohovor podpore udržateľného rozvoja v alpskej oblasti a na ochranu záujmov ľudí žijúcich v ňom, zahŕňa to environmentálne, sociálne, ekonomické a kultúrne dimenzie. Dohoda sa ďalej zaväzuje znížiť objem a riziká vnútroalpskej a transalpskej dopravy na úroveň, ktorá neškodí ľuďom, živočíchom a rastlinám a ich prostrediu.“³

Do Álp prichádzajú stále veľké investície a spoločnostiam chýba svedomie pre ochranu alpskej krajiny a kultúry. Mnoho z nich kladie hlavný dôraz na zisk a nemá veľký záujem o ochranu prírody a v budúcnosti je možné očakávať vybudovanie nových turistických centier aj na úkor prírody.

³ EUR-LEX. *Access to European Union law*. [online]. Salzburg: 1991, [cit. 2012-12-08]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/>>

2 AKO A PREČO SA ROZVÍJAL CESTOVNÝ RUCH V ALPÁCH

Počiatok cestovného ruchu v Alpách siaha až do 18. storočia, kedy ľudia žijúci v mestách mali veľký rešpekt z hôr a z počasia v horách. V priebehu 18. storočia ľudia začali meniť svoj postoj k horám a na základe toho vzniklo horolezectvo, ktoré bolo prvým náznakom cestovného ruchu. Prví návštevníci Álp boli horami nadšení. Na základe ich nadšenia záujem o Alpy stúpal. Začiatok zvyšujúcej sa návštevnosti Álp využili ľudia ktorí tu žili a začali poskytovať sprievodcovské služby. Nová profesia bola na svete. Začali sa budovať nové chaty a turistické chodníky. Toto obdobie prinieslo do Álp aj nové druhy športov, ako napr. lyžovanie. Po príchode týchto nových trendov sa pohľad na ľudí žijúcich v Alpách zmenil. Do Álp začalo prichádzať viac návštevníkov. Hlavnú skupinu tvorili mladí a bohatí muži, ktorí prišli za organizovanou turistikou. Po stále väčšom záujme o Alpy sa začali budovať ďalšie chaty, ktoré boli aj prototypmi už dnešných hotelov v Alpách.

V roku 1871 bola postavená prvá horská železnica, ktorá mala za účel prepravovať návštevníkov vo vysokohorskom teréne. Väčší turistický bum začal v roku 1880 a trval až do prvej svetovej vojny.

Najväčší nárast turistov nastal až keď cestovný ruch v Alpách začal byť dôležitou súčasťou ekonomiky. Do dnes veľa dedín prosperuje vďaka cestovnému ruchu. V súčasnej dobe sú Alpy jeden z najväčších turistických regiónov. Spolu majú približne 5 miliónov lôžok a 120 miliónov ľudí strávi v nich približne 500 miliónov nocí.

Veľkú zásluhu na komercializácii má samotná príroda, ktorá vytvorila prírodnú scénerie aká nikde na svete nenájdeme. Následkom toho sa stali Alpy súčasťou reklám. Reklamné spoločnosti si začali vyberať túto krásu do svojich reklám na čokolády a autá a iné produkty, čo pomohlo nielen reklamovaným produktom, ale aj samotným Alpám. Alpy boli na nich ukázané ako romantické a idylické miesta. Po roku 1990, kedy sa internet stal prístupným pre veľkú časť populácie sa objavili aj prvé internetové stránky ponúkajúce rezervácie hotelov, aktuálne počasia v danom regióne, ale taktiež informácie o rôznych spoločenských podujatiach konajúcich sa v oblasti Álp.

Alpy sú rekreačné a kultúrne centrum, ale žiaden návštevník by nemal zabudnúť, že sú v prvom rade dôležitý ekosystém a celé toto rozlohovo veľké a výškovo pomerne

vysoké pohorie je dôležité pre celú našu planétu. Podľa toho by sa tu mal každý návštevník správať, aby sa čo najviac krásnej prírody zachovalo aj pre budúce generácie.

3 ČLENENIE ÁLP PODĽA OBLASTÍ

Alpy sú najvyšším a najväčším horským systémom Európy. Rozprestierajú sa od údolia Dunaja pri Viedni až po Ligurské more v Taliansku.

Žije v nich približne 14 miliónov obyvateľov a každoročne ich navštívi okolo 100 miliónov návštevníkov. Majú celkovú rozlohu 190,959 km² s dĺžkou 1,200 km a šírkou 300 km v najširšej časti.

Viac ako 20 % Álp je súčasťou národných parkov, prírodných chránených rezervácií či prírodných parkov. Viac ako 40 % územia Álp pokrývajú lesy.

„Alpy začínajú na hladine mora a končia až vo výške 4810 m.n.m, na vrchole Mont Blancu, rozprestierajú sa v 8 krajinách: Rakúsko (28,7 % z celkovej veľkosti), Taliansko (27,2 %), Francúzsko (21,4 %), Švajčiarsko (13,2 %), Nemecko (5,8 %), Slovinsko (3,6 %), Lichtenštajnsko (0,08 %) a Monako (0,001 %).”⁴

⁴ THE ALPINE CONVENTION. *The Alpine Convention*. [online]. [cit. 2012-12-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.alpconv.org>>

Obrázok 1: Ochraničenie Álp

Zdroj: PERMANENT SECRETARIAT OF THE ALPINE CONVENTION. *The Alps Eight Countries, a Single Territory*. [online]. 2009 [cit. 2012-12-08]. Dostupné z: <http://www.alpconv.org/>

Alpy sa rozdeľujú na Západné a Východné Alpy. Medzi Západnú časť patrí Monako, Francúzsko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko, do Východnej časti Álp patria Taliansko, Rakúsko, Nemecko a Slovinsko.

Pokiaľ beriem Alpy ako celok, je im možné pridelit' titul najväčšej lyžiarskej destinácie na svete s podielom až 45% návštevníkov.

3.1 Rakúske Alpy

Pre Rakúsko sú Alpy viac ako zlato. To sa týka letného aj zimného cestovného ruchu. Každoročne navštívi Rakúske Alpy v zimnom období viac ako 56 miliónov turistov a každým rokom sa toto číslo zvyšuje v priemere o 3,3%, pričom 66% turistov tvoria cudzinci. Hlavným dôvodom tohto rastu je 254 lyžiarskych stredísk s celkovým poč-

tom lanoviek 3313 a až 199 stredísk má viac ako 4 lanovky. Rakúsko je jediná krajina v ktorej sú školské lyžiarske zázjazy stále povinné a práve toto môže byť dôvod stáleho nárastu lyžiarov v krajine.

Letné obdobie prilákalo za posledný rok viac ako 58 miliónov návštevníkov do Rakúskych Álp, z nich až 60% tvorili cudzinci.

Rakúske Alpy je len názov celého pohoria, ktoré sa nachádza na území Rakúska, preto sa ešte rozdeľujú na menšie územia, ktorých je spolu pätnásť, ale nie všetky sú pre turizmus významné.

Allgäuské Alpy

Rozkladajú sa na území Rakúska a Nemecka v Tyrolskej časti Álp. Ich rozloha je 2800 km². Rakúska časť Allgäuských Álp začína na západe pri dedine Warth a končí na severovýchode pri meste Reutte. Za symbol Allgäuských Álp sa považuje vrchol Hochvogel (2593 m.n.m.), ktorý leží priamo na hranici s Nemeckom. Najvyšším vrcholom je Grosser Krottenkopf (2657 m.n.m.). Tyrolská časť Allgäuských Álp sa môže rozdeliť aj na Tannheimerské pohorie a Vilsalpské pohorie. Tannheimerské pohorie sa taktiež nazýva Vilské Alpy a od zbytku Allgäuských Álp ho oddeľuje údolie. Vilsalpské pohorie sa nachádza na okraji Tannheimerského údolia a sú populárne vďaka výletným destináciám spolu s jazerom Vilsalpsee, ktoré je ideálnym miestom na rybárčenie a rodinné prechádzky.

Lechtalské Alpy

„Veľkolepá alpská oblasť plná skalnatých štítov, zelených pastvín, spenených riek a kupolovitých kaplniek na vrcholoch kopcov, ktorá je zobrazená na skoro každej pohľadnici z Rakúska.“⁵

Lechtalské Alpy sa nachádzajú na území rakúskych spolkových štátov Vorarlberg a Tyrolsko.

⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.13. ISBN 80-721-7241-7.

Hlavným strediskom Lechtalských Álp je St. Anton, ktorý je vo veľkom navštevovaný v zimnom a aj v letnom období a vo svete je toto stredisko známe hlavne pre kvalitné lyžiarske svahy a možnosti lyžovania mimo vyznačené zjazdovky, preto právom patrí medzi „*top 50 najnavštevovanejších lyžiarskych destinácií na svete s počtom návštevníkov v zimnom období 1,2 milióna.*”⁶ Okrem St. Antonu sa na severozápade nachádza mesto Reutte, ktoré patrí medzi najľákavejšie turistické ciele v tejto oblasti.

Dominantou Lechtalských Álp je najvyšší vrch Parseierspitze (3036 m.n.m.). Je to jediná trojtisícovka v tejto oblasti.

St. Anton

St. Anton sa stal známym ako súper o najelegantnejšie stredisko Tyrolska spolu s Kitzbühelom. Žiadne iné lyžiarske stredisko v Rakúskych Alpách nie je tak príťažlivé svojimi zjazdovkami ako spomínaný St. Anton.

*„História St. Antonu ako lyžiarskeho strediska začína v roku 1901, kedy bol založený arlbergský Ski Club, najmä hlavne kvôli miestnemu hotelierovi Carlovi Shulerovi, ktorý chcel podporiť zimný turistický ruch v tejto oblasti. Shuler zapojil miestneho človeka, Hannesa Schneidera, aby učil hostí lyžovať, jeho technika sa stala základom pre rakúske lyžiarske školy.”*⁷

St. Anton je dlhý pás, ktorý pokrývajú reštaurácie, sieť hotelov a nespočetne veľa značkových predajní. Po oboch stranách sa rozprestiera horské pásmo na ktorom sa nachádza veľký počet vlekov a lanoviek, ktoré vedú do vysokých nadmorských výšok.

Turizmus v tomto regióne podporuje aj ubytovacie zariadenia, ktorých je približne tisíc vo všetkých cenových kategóriách.

⁶ VANAT, L. *International report on mountain tourism* [online]. Genéve: 2010, [cit. 2012-12-16]. Dostupné na WWW: <<http://institut-montagne.org>>

⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.13. ISBN 80-721-7241-7.

Ötzalské Alpy

Nachádzajúce sa na hranici Rakúska a Talianska, ich územie zaberá 2850 km². Ötzalská oblasť taktiež ponúka návštevníkom širokú škálu rôznych aktivít v zime a v lete. Veľkú dôležitosť pre cestovný ruch v tejto oblasti tvoria ľadovce, ktoré spolu zaberajú plochu 300 km², najdlhší z nich Gapetschferner s dĺžkou 9,4 km. Ötzalské Alpy dokážu prilákať návštevníkov vo veľkom počte v zime aj v lete. V zime je to výbornou lyžovačkou v známom stredisku Sölden a v lete je to turistikou v krásnom prostredí, ktoré ešte nie je masovo navštevované ako iné alpské lokality. Letnú turistiku si môžu nadšenci lyžiarskeho športu spríjemniť na dvoch ľadovcoch Rettenbach a Tiefenbach, ktoré sú v celoročnej prevádzke. Najvyšší vrch je Wildspitze (3770 m.n.m.).

Sölden

Každoročný organizátor Svetového poháru v alpskom lyžovaní a preslávené Európske lyžiarske a snowboardové stredisko. Stredisko, ktoré patrí medzi top 20 na svete, navštívi každoročne okolo 1,6 milióna lyžiarov. Hodinová kapacita lanoviek je 68 000 osôb, čo zaručuje lyžovanie bez zbytočných čakaní vo výške v 1350 – 3340 m.n.m. Celková dĺžka zjazdoviek je 146 km vo všetkých obtiažnostiach.

Stubaiské Alpy

Spolu so Zillertalskými a Ötzalskými Alpami tvoria trojicu najznámejšieho pohoria Tirolska. „*Ako hlavný východiskový bod k výletom do hôr slúži Innsbruck, ktorého geografické časti patria trom horským celkom.*”⁸

Najznámejšou atrakciou Stubaiských Álp je Stubaiská vysokohorská cesta. Je to chodník, ktorý meria 120 km a takmer skoro celý vedie vo výške 2000 – 3000 m.n.m. Najvyšší vrch je Zuckerhütl (3507 m.n.m.).

⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.22. ISBN 80-721-7241-7.

Zillertalské Alpy

Nachádzajú sa na územiach dvoch spolkových štátov Tyrolska a Salcburska. Zillertalské Alpy je rozsiahle pohorie s rozlohou 2050 km² a preto sa ešte rozdeľujú do niekoľko samostatných horských celkov. Na západnej strane to je Tuxer Kamm, hlavný hrebeň Zillertall sa nazýva Hauptkamm, kde sa nachádza aj najvyšší vrchol Zillertalských Álp Hochfeiler (3510 m.n.m.), na východnej strane je to pohorie Reichen - Spitzergroupe

*„Údolie Zillertall je najuniverzálnejšia rekreačná oblasť východne od Innsbrucku.“*⁹ Hlavné rekreačné centrá sú Zell am Ziller a Mayrhofen. Zell am Ziller je základňou pre výpravy smerujúce do hôr a v poslednom období dostalo prívlastok ako rakúske centrum paraglidingu. *„Je tu aj začiatok jednej z najzaujímavejších a najscenerickejších horských ciest cez Gerlosský priesmyk.“*¹⁰

Mayrhofen

Mayrhofen patrí k najväčším turistickým centrá v Rakúsku a to oprávnene. Toto stredisko navštívi viac ako 1,5 milióna turistov ročne, za čo môže byť vďaka hlavne ľadovcu Tuxertall na ktorom je možnosť celoročného lyžovania.

Cestovný ruch v Mayrhofene čisto závisí na turistickom ruchu a preto tam po väčšine roka sú ulice a obchody plné turistov. Mayrhofen spája dve strediská Ahorn a Penken, ktoré sú prepojené lanovkami, pričom Ahorn je strediskom skôr pre začiatok a Penken zasa pre pokročilých lyžiarov. Do strediska Ahorn, ktoré je vo výške 828 m.n.m. vedie najväčšia lanovka v Rakúsku s kapacitou 160 ľudí.

Ahorn je taktiež základným táborom pre turistov, z ktorého sa môžu vydať na stovky kvalitne značených turistických chodníkov.

Mayrhofen, Ahorn a Penken majú spolu 48 lanoviek a 157 km upravených zjazdoviek všetkých úrovní. Stredisko spája železničná sieť, ktorá je prepojená s mestom Jen-

⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický prívodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.722. ISBN 80-721-7241-7.

¹⁰ ALPYN.CZ. *Zillertalske Alpy*. [online]. [cit. 2012-12-26]. Dostupné na WWW: < <http://alpyn.cz> >

bach, ktoré je pripojené na národnú železničnú sieť a je z neho možné dostať sa do celej Európy.

Kitzbühelské Alpy

Hranice Kitzbühelských Álp sú vo väčšine prípadov ohraničené riekami. „*Na západe je to rieka Inn, na severe Brixen Ache, Reither Ache, Pillersee Ache a Griessen Ache. Na východnom okraji určuje túto hranicu rieka Saalbach a jazero Zell am See.*”¹¹ Rozloha Kitzbühelských Álp je 1900 km², celý hrebeň je dlhý 50 km a je ideálnym miestom na letnú a taktiež zimnú turistiku. Hlavným lákadlom pre návštevníkov tejto časti Álp je známa lyžiarska trať, ktorá vedie z vrcholu Hahnenkamm a je označovaná za najstrmšiu zjazdovku na ktorej sa jazdí svetový pohár v zjazdovom lyžovaní. Lákadlom pre návštevníkov určite je aj mesto Rattenberg, ktoré sa vyznačuje krásnymi fotogenickými domami zo stredoveku a ich pestré farby im dodávajú na kráse. Rettenberg má výhodnú polohu pre jednodenné výlety, ktoré sa dajú naplánovať aj pomocou turistickej kancelárie, ktorá sa nachádza v centre mesta. „*Za zmienku určite stojí aj dedinka Alpbach, ktorá je jednou z najkrajších dediniek v Tyrolsku, nachádza sa v nej aj malé lyžiarske stredisko obľúbené hlavne začiatočníkmi a stredne pokročilými lyžiarmi.*”¹²

Oblíbené rakúske stredisko je Zell am See, známe hlavne jazerom na jednej strane a horskou panorámou na strane druhej, práve to má vysoký podiel v návštevnosti po celý rok. V letnom období priťahuje turistov jazero Zeller, ktoré je považované za najčistejšie jazero v Európe a veľké množstvo turistických chodníkov s kvalitným značením. Pre lyžiarov sú v zimnom období pripravené strediská Glemmtal, Saalbach a Hinterglemm. Stredisko Kaprun, ktoré je južne od Zell am See a geograficky spadá už pod pohorie Vysoké a Nízke Taury, ale stále je označované ako stredisko spadajúce pod Zell am See. „*Kaprun umožňuje celoročné lyžovanie na ľadovci Kitzsteinhornu, medzi cieľe vysokohorských turistov patria aj dve horské jazerá v tieni Kitzsteinhornu.*”¹³

¹¹ ALPYN.CZ. *Kitzbühelské Alpy*. [online]. [cit. 2012-12-27]. Dostupné na WWW: < <http://alpyn.cz> >

¹² KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.736. ISBN 80-721-7241-7.

¹³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.742. ISBN 80-721-7241-7.

Najvyšším vrcholom Kitzbühelských Álp je Kreuzjoch s výškou 2557 m.n.m.

Kitzbühel

Mesto ležiace vo výške 762 m.n.m., v údolí medzi vrcholmi Hahnenkamm a Kitzbüheler Horn. Kitzbühel je považované za stredisko zimných športov. Od Salzburgu je vzdialený 80 km a od Innsbrucku 95 km. Toto stredisko bolo odjakživa navštevované predovšetkým bohatšou klientelou, od čoho sa aj v dnešnej dobe odvíjajú ceny za ubytovanie. Mesto disponuje kvalitnou základňou zimných a taktiež letných športov. V súčasnej dobe stredisko ponúka 170 km upravovaných zjazdoviek, ktoré sú prepojené 50 modernými lanovkami. Ubytovacie služby sú na veľmi vysokej úrovni, s celkovou kapacitou 9200 lôžok, z toho je 6 hotelov 5- hviezdíčkových.

V letnom období Kitzbühel a okolie ponúka golfové centrum, 500 km turistických chodníkov, 750 km cyklistických ciest a horských ciest, nechýbajú ani tenisové kurty a aréna slúžiaca k výcviku potápačov.

V zimnom období Kitzbühel navštívi v priemere 1,9 milióna návštevníkov, čím sa zaraďuje na piate miesto v návštevnosti medzi všetkými lyžiarskymi strediskami na svete.

Vysoké a Nízke Taury

Územie o rozlohe 4900 km² „začína na západe pri Krimmelských vodopádoch a končí na východe pri malom mestečku Knittelfiel. Hlavnou destináciou pre turistov je Národný park Vysoké Taury, ktorý si nad mestami Badgastein a Zell am See (vid' Rakúske Alpy – Kitzbühelské Alpy) uchoval nedotknuté vysokohorské oblasti.“¹⁴

Medzi Kitzbühelskými Alpami a Vysokými Taurami sa nachádza údolie Salzachtal, ktoré tvorí aj hranicu medzi týmito pohoriami. Na hornom okraji údolia Salzachtal sa nachádzajú tri vodopády Krimmler Wasserfälle. Ročne ich navštívi takmer 700 000

¹⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.800. ISBN 80-721-7241-7.

návštevníkov a sú jednou z najväčších atrakcií v tejto časti Rakúska. Ich výška je 65, 60 a 35 metrov.

Okrem turistiky táto oblasť ponúka liečebné procedúry, ktorých sídlom je kúpeľné mestečko Badgastein zameriavajúce sa na liečenie a regeneráciu ľudského tela.

Pre lyžiarov táto oblasť ponúka hlavné stredisko zimných športov Schladming, ktoré spájajú 4 lyžiarske vrcholy (Planai, Hochwurzen, Hauser Kaibling a Reiteralm), spolu tvoria 124 km zjazdoviek a spája ich 45 moderných lanoviek.

Najvyšším vrcholom Vysokých a Nízkych Taurov je Hochgolling (2863 m.n.m.).

Lavantalské Alpy

Rozlohou tvoria 4400 km² a sú rozdelené riekami Mur a Lavant. Lavantalské Alpy nie sú veľkým lákadlom pre návštevníkov a väčšina prichádzajúcich turistov má namierené do mesta Graz, ktoré je vo väčšine prípadov vyhľadávané kvôli kultúrnemu vyžitiu a taktiež pestrému nočnému životu. Oblasť Lavantalských Álp je skôr poľnohospodárskou oblasťou a to hlavne kvôli nižšej nadmorskej výške a taktiež je najviac zaľudnenou oblasťou Rakúskych Álp. Aj keď táto oblasť nie je tak turisticky navštevovaná, za zmienku stojí pevnosť na vrchole kopca Hochosterwitz, ktorá bola jednou z inšpirácií v Disneyho rozprávkach.

Ďalšou atrakciou je obrovský obraz Budhu, ktorý visí na útese v malom meste Huttenberg pri vstupe do mesta a tak každému padne do očí. Je tam aj schodisko vedúce po okraji útesu, „*ktorého úmyslom je poskytnúť miesto k meditácii a modlitbám.*”¹⁵

Ennstalské Alpy

Ennstalské Alpy nie sú rozlohou až tak veľké (1300 km²) a aj napriek tomu sa delia na niekoľko ďalších skupín. Prvou skupinou je Buchensteingruppe s najvyšším vrchom Grosser Buchenstein (2224 m.n.m.), druhou skupinou je Eisenerzer Alpen s najvyšším vrchom Eisenerzer Reichenstein (2165 m.n.m.), treťou skupinou je Reiting s najvyšším vrchom Gösseck (2214 m.n.m.) a štvrtou a taktiež najznámejšou skupinou je Gesäuse

¹⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.876. ISBN 80-721-7241-7.

v ktorej sa nachádza aj najvyšší vrchol Ennstalských Álp, Hochtorn (2365 m.n.m.). Geopark bolo vyhlásené za národný park, ktorého dominantou je bohatá fauna a flóra, divoké rieky a biele štíty.

Najvýznamnejšou dedinou v Ennstalských Alpách je malá dedinka Admont. S krásnou prírodou vhodnou na odpočinok. Návštevníci sem zavítajú predovšetkým kvôli knižnici a zbierkam benediktínskeho opátstva, ktoré pochádza z 11. storočia.

3.2 Talianske Alpy

Talianske Alpy sú najnavštevovanejšia časť celých Álp a každoročne ich navštívi v zimnom období viac ako 25 miliónov návštevníkov, čo je nárast oproti roku 2001 o 5 miliónov návštevníkov. Veľkú zásluhu majú na tom lyžiarske strediská, ktoré každoročne investujú nemalé prostriedky do obnovy starších lanoviek a taktiež do výstavby nových lanoviek. Len za posledných 7 rokov bolo spustených 445 nových lanoviek. Lyžiarske strediská v Talianskych Alpách patria k svetovej špičke či už je to Sestriere Via Lattea, ktoré bolo organizátorom zimných olympijských hier v roku 2006 alebo stredisko Val Gardena, ktoré patrí do skupiny Dolomiti Superski. Medzi lyžiarmi sú Talianske Alpy vyhľadávané aj pre veľký počet slnečných dní v zimnom období (žiadna iná krajina v alpskom regióne sa nemôže pochváliť s podobnými štatistikami).

Leto v Talianskych Alpách je veľmi dôležité pre rozvoj turistického ruchu, ale zároveň má aj čo ponúknuť. Hlavná turistická sezóna je od konca mája do konca septembra.

„Návštevníci talianskej časti Álp sa môžu športovo vyžívať predovšetkým pri horolezectve, paraglidingu, jazdení na raftoch, canyoningu alebo len spoznávať krajinu pri pešej turistike. Ďalšie možnosti športových aktivít a rekreácie ponúkajú oblasti okolo jazier, kde je možnosť ukázať svoje kvality pri plávaní, surfovaní alebo v iných vodných športoch.“¹⁶

¹⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.170. ISBN 80-721-7241-7.

Známou destináciou v regióne Talianskych Álp sú Vie Ferrate, sú typické pre Taliansko a sú veľmi obľúbené u návštevníkov tohto regiónu.

Ligurské Alpy

Spojené sú s Apeninami a tvorí ich úzky pás hôr, ktorý na južnej strane spadá do Ligurského mora. Južná strana Ligurských Álp sa komerčne volá Talianska riviéra. Riviéra je dlhá približne 315 km a je tam vidieť predovšetkým skalné útesy, ale taktiež aj krásne miesta na kúpanie a potápanie, čo je ideálne pre rodiny s deťmi. Najznámejšie mesto na Riviére je San Remo, ktoré je známe svojimi plážami pod Alpami a taktiež hudobným festivalom Festival della Canzone. Severná časť Ligurských Álp je známa hlavne pre kláštor z 12. storočia v dedinke Certosa di Pesio, odkiaľ smeruje veľké množstvo turistických chodníkov do parku Parco Naturale dell Alta Valle Pè시오, v ktorom by návštevník nemal vynechať návštevu údolia Valle del Pè시오 s vodopádom Pis del Pesio. Ligurské Alpy sú viac menej zamerané na letnú turistiku, čo je aj poznať mimo turistickej sezóny.

Najvyšším vrcholom je Cima Marguareis (2651 m.n.m.).

Kottické Alpy

Ich celková rozloha je 6900 km² čo z nich robí jedno z najväčších Alpských celkov.

„Oblasť je známa svojim výborným vínom a jedlom, horskými štítmi, ale taktiež tu pramení dôležitá rieka Pád, ktorá je najdlhšia v Taliansku.“¹⁷

Najvhodnejším miestom na začiatok turistiky je mesto Salluzo, nachádzajúce sa južne od Turína, odkiaľ sa dá dostať do krásnych údolí alebo zdolať niektorý z mnoho hrebeňov. V blízkosti mesta Salluzo vyviera prameň rieky Pád a v tom istom údolí leží aj Alpské stredisko Crissolo. Stredisko Crissolo je vhodným bodom pre výstup na najvyššiu horu Kottických Álp, Monte Viso (3841 m.n.m.). Významnú úlohu v regióne zohrávajú tiež lyžiarske strediská ako sú Bardonecchia, Sauze D'ouls a aj svetovo preslávené stredisko Sestriere.

¹⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.186. ISBN 80-721-7241-7.

Sestriere

Sestriere je lyžiarske stredisko, ktoré leží v provincii Turín a leží 17 km od Francúzskych hraníc. V roku 2006 Sestriere bolo organizátorom zimných olympijských hier a miestom kde sa nachádzala jedna olympijská dedina. Sestriere sa neoficiálne nazýva Via Lattea čo v preklade znamená Milky Way. Stredisko je navštevované po celý rok, ale hlavný význam má zimná sezóna. Návštevníci, ktorí si prídu zalyžovať alebo zasnobovať do Sestriere si môžu vybrať zo 146 upravených zjazdoviek, ktoré majú celkovú dĺžku 400 km, z toho 120 zjazdoviek má zabezpečené umelé zasnežovanie.

Sestriere nie je len strediskom zimných športov, ale ponúka 18 jamkové golfové ihrisko, ktoré je najvyššie položeným v Európe. V poslednom období sa stalo obľúbeným miestom pre horských cyklistov.

Grajské Alpy

Rozloha Grajských Álp je 3200 km² a ich hranice sa dajú určiť zo severu údolím d'Aosta, z juhu riekou Dora Riparia, zo západu riekou Arc a na východe Piemontskou nížinou. Najvyšším vrchom Grajských Álp je Gran Paradiso (4061 m.n.m.), v jeho okolí sa rozkladá národný park s rovnakým menom Gran Paradiso. Národný park Gran Paradiso má veľký význam pre turistický ruch, návštevník tam môže vidieť najkrajšie údolia a hory v celom regióne Valle d'Aosta. „*Národný park sa rozdeľuje do troch údolí – Val di Cogne, Val Savarenche a Val di Rhêmes, ktoré sú turisticky atraktívne, ale rozvoj turistického ruchu je v ňom regulovaný a dobre organizovaný.*”¹⁸ Východiskovým bodom pre výstup na najvyššiu horu Gran Paradiso je dedinka Pont v údolí Val Savarenche. Najobľúbenejšou časťou národného parku je údolie Val di Cogne ,odkiaľ je krásny pohľad na okolitú krajinu.

„*Údolie Val d'Aosta tvorí severnú hranicu Grajských Álp a tiahne sa okolo rieky Dora až k úpätiu Mont Blancu na hranici s Francúzskom.*”¹⁹ Pre lyžiarov je údolie Val-

¹⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický príručka*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.197. ISBN 80-721-7241-7.

¹⁹ Tamtiež, s.192

le d'Aosta veľmi lákavé, hlavným lákadlom je 800 km zjazdoviek, ktoré sú prepojené 160 lanovkami a práve toto robí stredisko Aosta Valley svetoznámy.

Savojské Alpy

Len malá časť Savojských Álp patrí Taliansku, ale aj tak má veľký význam pre turistický ruch. Hlavnou atrakciou je Mont Blanc pod ktorého vrchol sa dá dostať lanovkou. Lanová dráha je prepojená s francúzskou časťou Chamonix, tieto dve lanovky sa stretávajú vo vrcholnej stanici Aiguille du midi. Z talianskej časti sa dá do tejto stanice dostať lanovkou z mesta Cormayeur na medzi stanicu Punte Helbronner a odtiaľ na vrcholovú stanicu Aiguille du midi, kde sa dá po zakúpení lístka pokračovať až do francúzskeho Chamonix. Veľkou nevýhodou je, že lanovka až na vrchol je v prevádzke len od 30 júla do 3. Septembra.

Pre lyžiarov Savojské Alpy ponúkajú lyžiarske stredisko Courmayeur, ktoré je veľmi obľúbené a najnavštevovanejšie v Savojských Alpách. Návštevník si tam nájde 100 km upravených zjazdoviek vo výške 1224 – 2624 m.n.m.

Penninské Alpy

„Pohorie ležiace na hraniciach medzi Talianskom a Švajčiarskom patrí do najmohutnejšieho horského masívu Európy, viac ako tridsať vrcholov prevyšuje výšku 4000 m.n.m.“²⁰ Sever ohraničuje švajčiarska hranica, na východe je to rieka Toce a na západe údolie Val Ferret.

Veľké množstvo návštevníkov prichádza do Penninských Álp za turistikou a taktiež si dobre zalyžovať. Skúsených vysokohorských turistov lákajú výstupy na Matterhorn a Monte Rosu. Menej zdatní turisti majú k dispozícii údolie Val Gressoney v ktorom si budú pripadať ako v reklame na čokoládu Milku. Krásna rieka Lys, alpské chatky a lúky plné zelenej trávy pod skalnatým okrajom ľadovca Monte Rosa, to je práve to, čo turisti, ktorí chcú spoznať čistú a krásnu alpskú prírodu, hľadajú. U horolezcov je najvyhľadávanejším miestom dedinka Valtournenche odkiaľ smerujú výpravy na vrchol Monte

²⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický prívodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.203. ISBN 80-721-7241-7.

Rosa a Matterhorn. Výstup na Matterhorn z talianskej strany je určený len pre skúsených turistov.

Breuil – Cervinia je jedným z najstarších lyžiarskych stredísk nachádzajúce sa vo výške 2050 m.n.m. a lyžiari si môžu zalyžovať vo výške 3480 m.n.m., čo prekonáva všetky rekordy. Stredisko ponúka 73 km upravených lyžiarskych zjazdoviek prepojených navzájom 20 lanovkami. Pre náročnejších lyžiarov je k dispozícii možnosť dokúpenie aj ski passu do strediska Zermatt, ktoré je prepojené so strediskom Cervinia.

Lepontské Alpy

Lepontské Alpy sa nachádzajú na území Talianska a Švajčiarska. Veľká časť dolnej časti údolia je poznačená priemyselným rozvojom, ktorý znečisťuje životné prostredie. Lepontské Alpy majú aj tak veľa krásnych miest, kde sa zachovala bujná vegetácia, jazerá (aj keď nie s kryštálovo čistou vodou) a podmaňujúce scenérie hôr. Bohatí talianski turisti si obľúbili južnú časť Lepontských Álp, kde sa nachádza jazero Maggiore a Como. Tento región je predovšetkým lákadlom letnej turistiky. Krásne jazerá sem lákajú aj známe osobnosti.

Jazero Lago Maggiore je najdôležitejšou súčasťou tohto regiónu, veľkosťou zaberá plochu 213 km². Turistami najviac navštevovaný je západný breh jazera s čistým vzduchom a krásnym prostredím a taktiež Boromejskými ostrovmi, ktoré sú súčasťou jazera.

Čo sa týka zimných športov, tak kopcovitý terén je vo väčšine prípadov zastavaný, ale pre nenáročných lyžiarov je tam zopár menších stredísk, ktoré sa dajú využiť aj na turistiku.

Dolomity

Rozloha Dolomitov je 4750 km², rozkladajú sa v troch talianskych provinciách: Bolzano, Trento a najväčšia časť leží v provincii Belluno.

Dolomity sú jedny z najslávnejších svetových horských pásiem, ktoré ľudia často porovnávajú s vežami, hradmi a chrámami pre ich podobný tvar, napr. Dolomitské veže, ktoré tvoria vrcholy troch vrchov Grosse Zinne (2999 m.n.m.), Kleine Zinne (2857 m.n.m.) a tretí je Westliche Zinne (2973 m.n.m.).

„Najkrásnejšie časti Dolomitov ležia medzi Bolzanom a Cortinou d'Ampezzo.“²¹ Obľúbenou destináciou nemeckých turistov je údolie Val di Fassa, ktoré ponúka širokú škálu zimných športov a taktiež aj letných športov. Celé údolie Val di Fassa patrí do skupiny Dolomiti superski.

Východiskové miesto na vysokohorskú turistiku je mesto Canazei odkiaľ vedú náročné trasy do Gruppo di Sella a k menej náročným trasám okolo Viel del Pan.

Dolomiti superski

Dolomiti superski je skupina 12 lyžiarskych stredísk. Je to najväčšie lyžiarske stredisko na svete spájajúce 12 rôznych stredísk (Cortina d'Ampezzo, Kronplatz, Alta Badia, Val Gardena, Val di Fassa, Arabba, Alta Pusteria, Val di Fiemme, San Martino di Castrozza, Valle Isarco, Trepall, Civetta). Jednotlivé strediská sú navzájom prepojené. So 450 lanovkami a 1200 km zjazdoviek, z toho 1100 km je umelo zasnežovaných. Veľkou výhodou týchto stredísk je počasie, pretože majú až osem slnečných dní z desiatich.

Dolomiti superski nie je len zimná sezóna, ale taktiež letná, ktorej názov je Dolomiti supersummer. Do tejto skupiny patria vyššie spomínané strediská. V letných mesiacoch si môže návštevník vybrať z veľkého množstva atrakcií ako sú napr. turistka (v národných parkoch Dolomiti d'Ampezzo, Puez – Odle, Dolomiti di Sesto, Monte Corno atď.), bicyklovanie (zo známej Sellaronda), či len oddych vo wellness s jacuzi v prírodnom prostredí.

Karnské Alpy

Pohorie s rozlohou 6600 km² čiastočne zasahuje svojim hlavným Karnským hrebeňom na rakúske územie. Karnské Alpy nie sú zatiaľ celkom objavené turistami, ale turistický priemysel sa postupne rozvíja a to vďaka talianskym a nemeckým turistom.

²¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.313. ISBN 80-721-7241-7.

„Karnské Alpy sa snažia súťažiť s lyžiarskymi a turistickými strediskami v Dolomitoch. Dobrým východiskovým bodom od juhu je Vittorio Veneto, zo severu sú to, Piave di Cadore a Tolmezzo.“²²

Na severe Karnských Álp sa tiahne hlavný Karnský hrebeň, ktorý kopíruje hranicu s Rakúskom. Jeho dĺžka je 100 km s rozlohou 2200 km² a nachádza sa na ňom aj najvyšší vrchol Karnských Álp Monte Coglians (2780 m.n.m.). Najznámejšou časťou je kraj Carnia, ktorý má čo ponúknuť horolezcom a turistom. Východiskový bod slúži mesto Gemona a priťahuje stále väčšie davы turistov.

3.3 Francúzske Alpy

Francúzsku prináleží 21,4 % z celkovej rozlohy Álp, čím za zaraďuje na tretie miesto po Rakúsku a Taliansku. Alpy zohrávajú veľkú úlohu v turistickom ruchu, každoročne lákajú veľké množstvo turistov či už domácich alebo zahraničných a práve to je jedným z dôvodov prečo je Francúzsko na prvom mieste v počte prichádzajúcich návštevníkov. Ich počet v roku 2011 dosiahol počet 79,3 milióna návštevníkov. Francúzske Alpy lákajú turistov a lyžiarov na kvalitné služby, ktoré sa každým rokom zlepšujú a sú aj udavačom tempa v lákaní turistov. Hlavným centrom je Grenoble, ktorý je aj ekonomickým centrom Alpskej oblasti. Východiskovým bodom k prekrásnym turistickým cestám je mesto Chambéry.

Okrem najvyššieho bodu v Európe, ktorým je Mont Blanc (4810 m.n.m.) sa Francúzske Alpy môžu popýšiť aj najvyššie položeným mestom Európy. Je to mesto Briançon, ležiace v národných parkoch Queyras a Ecrins vo výške 2540 m.n.m..

„Najdôležitejšími mestami v Provensálskych Alpách sú Avignon, Arles, Montelimar, Aix-en-Provence a Digne. Všetky majú bohatú históriu a návštevníkom ponúkajú množ-

²² KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.326. ISBN 80-721-7241-7.

*stvo architektonických pamiatok. V Prímorských Alpách je skutočnou útechou pre oko južne ležiace mesto Sospel, ktoré pripomína mnoho miest na talianskej strane hraníc.*²³

Pre turistov ponúkajú nepreberné množstvo kvalitne značených chodníkov. Veľmi známe, ale časovo náročné sú okruhy Tour de Mont Blanc, ktoré zaberú dva týždne, ďalším okruhom je Route des Grandes Alpes, ktorý vedie cez všetky veľké vrcholy.

Pre tých čo sú skôr vyznávačmi zimných športov je k dispozícii 325 lyžiarskych stredísk s celkovým počtom lanoviek 3790 v strediskách ako sú La Plagne, Les Arcs a na ne prepojené strediská Courchevel, Méribel a Mottaret. Celkový počet turistov prichádzajúcich práve do francúzskej časti Álp bol v roku 2011, 54,3 milióna čo je približne 70 % z celkového počtu návštevníkov Francúzska.

Prímorské Alpy

Sú „*Jedno z najkrajších a najzaujímavejších alpských území.*“²⁴ Tento región je okúzľujúci pre jeho polohu. „*Vďaka veľkým výškovým rozdielom (0 – 3297 m.n.m.) sa v Prímorských Alpách nachádza bohatá fauna a flóra.*“²⁵

Na severe ponúka návštevníkom krásnu prírodu, kde sa môžu turisti vydať po značených turistických chodníkoch. Východiskovým miestom je malé mestečko Barcelonnette obklopené vysokými horami, ktoré sú aj v letnom období pokryté snehom. Turisti, ktorí navštívia túto oblasť by nemali vynechať návštevu národného parku Parc National du Mercantour, zaberajúci plochu 685 km² s viac než 250 horskými plesami. Najvyšší vrchol je Cima Argentera (3297 m.n.m.)

Najjužnejšie lyžiarske strediská sa nachádzajú práve v Prímorských Alpách, čo má za následok stredomorské podnebie a sneh sa v nich udrží počas celej zimy. Oblíbenými strediskami sú Sauze Super Sauze, Auron, Isola 2000 a Valberg.

Južná časť Prímorských Álp hraničí s Azúrovým pobrežím. Pre návštevníka, ktorého omrzí turistika a pobyt v horskom prostredí, ponúka tak jedinečnú príležitosť na zmenu.

²³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.27. ISBN 80-721-7241-7.

²⁴ ALPYN.CZ. *Prímorské Alpy*. [online]. [cit. 2012-12-29]. Dostupné na WWW: <<http://alpyn.cz>>

²⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.32. ISBN 80-721-7241-7.

Návšteva pobrežia, ktoré sa volá Riviéra a ponúka luxusné hotely, palmové promenády a prístavy, ktoré sú kotviskom pre luxusné lode a jachty.

Provensálské Alpy

Provensálské Alpy tiahnúce sa od zasnežených vrcholov Álp cez kaňon Gorges du Verdon až k miernym svahom s poliami plnými fialovej levandule, sú zo všetkých francúzskych Álp najrozmanitejšie. „*Na západe tvorí ich hranicu rieka Rhona, na severe Drom a východ sedlo Col d'Alos s riekami Verdon, Artuby a Argens.*”²⁶ Táto rozsiahla časť je predovšetkým slávna pre dobré jedlo, víno a ovzdušie. Vďaka tomu sa ne jeden návštevník vracia do Provensálskeho regiónu každý rok. Kaňon Corges du Verdon je najväčší európsky kaňon, ktorý priťahuje veľa návštevníkov každý rok. Jedným z hlavných miest kultúry vo Francúzsku bolo mesto Avignon, ktoré sa neoficiálne nazýva aj mesto pápežov. Turistický ruch funguje v meste v letných obdobiach, kedy sú ulice preplnené turistami a koncom mesiaca júl sa tam koná známy festival Festival d'Avignon. Turistov lákajú taktiež pamiatky, ktorých je v Avignon nespočetne veľa, napr. kláštory, paláce a kaplnky.

Dauphinéské Alpy

Dauphinéské Alpy charakterizuje krásna príroda a kultúrne bohatstvo. Významnú úlohu zohráva národný park Ecrins, ktorý sa rozprestiera na ploche 93 km² a na jeho území sa nachádza množstvo plies, ľadovcov a nechýbajú ani horské štíty. Dôležitým miestom pre turistický ruch je prírodný park Vercors s hlbokými údoliami. Pre návštevníka parku sú pripravené turistické chodníky rôznych náročností. Horolezecké centrum, aj tak sa dá pomenovať dedinka Ailefroide, ktorú obklopujú vysokohorské hrebene, je hlavným východiskovým miestom k lezeniu na ľadovec Barre des Écrins (4102 m.n.m.).

²⁶ ALPYN.CZ. *Provensálské Alpy*. [online]. [cit. 2012-12-29]. Dostupné na WWW: < <http://alpyn.cz> >

Pre lyžiarov Dauphinéské Alpy ponúkajú širokú ponuku stredísk, ktoré dokážu konkurovať aj tým najväčším strediskám. Lanovky lyžiarskeho strediska L'Alpe-d'Huez vyvezú lyžiarov až do výšky 3327 m.n.m., kde je možnosť lyžovania aj v letných mesiacoch. Najznámejším lyžiarskym strediskom tohto regiónu je Tignes so zjazdovkami vo Val d'Isere. Lyžiari si môžu vybrať zo 155 zjazdoviek, ktorých celková dĺžka je 300 km. Na svoje si prídu všetky typy lyžiarov, ktorí majú na výber od náročných zjazdoviek až po tie menej náročné, vhodné pre začiatočníkov.

Savojské Alpy

Sú najnavštevovanejšou oblasťou celého alpského pohoria a súčasne aj najvýznamnejšou. Návštevníci Savojských Álp prichádzajú celoročne a to vďaka vynikajúcim podmienkam na lyžovanie a rovnako výborným podmienkam k vysokohorskej turistike. Okrem svetovo známych stredísk ako sú Chamonix a Albertville je často v úzadí región Chablais – Faucigny, ktorý na jednej strane tvorí Ženevské jazero obklopené masívmi hôr. Určite treba spomenúť aj mesto Annecy, ktoré sa nachádza na brehu jazera Lac d'Annecy a je medzi turistami veľmi obľúbeným letoviskom.

Lyžiarske stredisko Albertville je známe predovšetkým z olympijských hier z roku 1992, kvôli čomu boli vybudované nové športové strediská. Stredisko ponúka lyžiarom 107 km upravených zjazdoviek v nadmorskej výške 1250 – 3250 m.n.m. Zjazdovky sú prepojené 52 lanovkami, nevýhodou je, že len 13 z nich je sedačkových, čo v dnešnej dobe sa považuje za staré.

Chamonix – Mont Blanc

Najatraktívnejším miestom celých Savojských Álp je malé mesto Chamonix, ktoré sa rozprestiera pod masívom najvyššej hory Európy, Mont Blanc. Mesto nie je ničím výnimočné, ale návštevníci ho tam vo väčšine prípadov nechodia ani obdivovať. Údolie je výborným východiskovým bodom pre letnú turistiku, paragliding, horolezcov a v zimnom období pre lyžiarov. Chamonix sa môže pochváliť aj najdlhšou lanovkou na svete, ktorá má konečnú stanicu na vrchole Aiguille du Midi vo výške 3842 m.n.m.

V letnej sezóne si turisti môžu vybrať z veľkého počtu kvalitne značených turistických chodníkov, alebo použiť niektorú z lanoviek. Známu destináciou pre turistov je medzistanica na Aiguille du Midi, Plan du Midi a najvyššie položená železničná trať vo Francúzsku Tramway du Mont Blanc. Pre horolezcov z celého sveta je vrchol Mont Blancu veľkou výzvou a preto prítiahne každý rok obrovské množstvo nadšencov tohto športu.

Lyžiarske stredisko Chamonix navštívi ročne okolo 1,3 milión lyžiarov, čím sa radí k top strediskám na celom svete. Veľkú zásluhu má na tom masív Mont Blancu a pod ním ležiace lyžiarske stredisko, ponúkajúce 108 km upravovaných zjazdoviek všetkých náročnosti, ktoré sú prepojené 69 lanovkami.

Vanoise

Samostatný celok Francúzskych Álp je masív Vanoise, ktorý poskytuje vynikajúce lyžiarske podmienky a turistiku v nádhernej prírode. Na území masívu leží národný park, ktorý má rozlohu 528 km² a prechádza ním 500 km turistických chodníkov s prekrásnou scenériou. V podstate okolo celého okraja národného parku sa nachádzajú lyžiarske strediská Meribel, Les Arcs a aj najväčšie stredisko La Plagne. Všetky spomínané strediská patria do svetovej špičky.

Najvyšším vrcholom je Grande Casse (3862 m.n.m.)

La Plagne

La Plagne je centrum zimných športov, ktoré je najnavštevovanejšie stredisko na svete. Každoročne ho navštívi viac ako 2,5 milióna lyžiarov. Stredisko sa rozprestiera na ploche 100 km² v nadmorskej výške od 1250 m.n.m. do 3250 m.n.m. Lyžiari si tu nájdu 225 km upravovaných zjazdoviek, ktoré sa nachádzajú v štyroch pri sebe ležiacich dedinách (Aime, Bellentre, Champagny-en-Vanoise, Mâcot-la-Plagne) a prepojené sú 84 lanovkami.

Aj keď La Plagne je viac menej stredisko zimných športov, návštevníci tam prichádzajú aj v letnom období za horskou cyklistikou a turistikou, kde môžu navštíviť ľadovce a jaskyne.

3.4 Švajčiarske Alpy

Švajčiarska časť Álp zaberá 57 % celkového územia krajiny a na území krajiny sa nachádza 13,2 % celkovej rozlohy Álp. Švajčiarsko patrí k najnavštevovanejším krajinám v Európe. Najviac štvrtisícových vrcholov Álp sa nachádza vo Švajčiarsku a najväčšia časť spadá pod Západné Alpy.

„Najnavštevovanejšou alpskou oblasťou sú Bernské Alpy s najväčšou koncentráciou horských vrcholov a dedín. Vyššie časti Álp sa však nachádzajú ďalej na juh vo Valliských Alpách, kde leží malé, ale neustále plné stredisko Zermatt, umožňujúce prístup na slávny vrchol Matterhorn. V juhovýchodnom kúte krajiny sa uprostred hustých lesov ukrývajú zimné lyžiarske strediská svetového formátu, St. Moritz a Davos.“²⁷

Švajčiarske lyžiarske strediská sú svetovo uznávané a ročne prilákajú v priemere 27 miliónov lyžiarov. Lyžiari so môžu vybrať z 240 lyžiarskych stredísk, ktoré majú spolu 2284 lanoviek. Najznámejšie lyžiarske strediská sú Zermatt, St. Moritz, Davos, Verbier.

Švajčiarske Alpy sú jedna z mála destinácií kde je možné stretnúť veľké množstvo návštevníkov či už ide o letné alebo zimné obdobie. Veľmi dobre prepracovaný systém dopravy uľahčuje presúvanie aj tých turistov, ktoré prídu do Álp bez vlastného dopravného prostriedku. Za jeden z najkrajších zážitkov je cesta svetovo známym vlakom Glacier Express, ktorý štartuje v stanici St. Moritz a cieľovou stanicou je Zermatt. Prekonanie celej trasy trvá 7,5 hodiny, vlak prechádza 291 mostmi a 91 tunelmi.

Najvyšším vrchom je Dofourspitze (4634 m.n.m.), nachádzajúci sa vo Valliských Alpách a najväčší ľadovec je Aletsh s rozlohou 117 km², nachádzajúci sa vo Valliských Alpách.

Savojské Alpy

Veľká časť Savojských Álp sa nachádza vo Francúzsku (viď Francúzske Alpy – Savojské Alpy), ale aj tak majú veľký význam aj pre švajčiarsky turistický ruch. Hlavnou

²⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.358. ISBN 80-721-7241-7.

destináciou väčšiny návštevníkov je Ženevské jazero. Jazero s rozlohou 582 km² je aj najväčším jazero v Alpách. Po jazere premáva mnoho lodí, ktoré sú k dispozícii návštevníkom.

Pre lyžiarov sú k dispozícii strediská Morgins a Champéry, ktoré sú prepojené s francúzskymi strediskami a tvoria skupinu Portes du Soleil so 600 km zjazdoviek.

Freiburgské Alpy

Sú horský celok s rozlohou 2300 km². „*Správnym centrom tejto oblasti je mesto Freiburg, vďaka svojej polohe je zároveň dobrým východiskovým miestom do severovýchodných častí Freiburgských Álp.*”²⁸ Návštevníci, ktorí prichádzajú do tohto regiónu by nemali vynechať návštevu hradu Château de Chillon, ktorý svojou krásou zastaví dych každému návštevníkovi. Okolitá príroda taktiež nezaostáva v kráse, keď v okolí hradu sa rozpínajú strmé svahy hôr a pod hradom krásne modré Ženevské jazero.

Svahy Freiburgských Álp ponúkajú aj lyžiarske strediská, aj keď nie tak známe, ale výhodou je, že nie sú preplnené turistami. Stredisko Villars je zatiaľ neobjavený turistami a preto ho navštevujú väčšinou domáci. Stredisko je prepojené lanovkou s ďalším strediskom Les Diablerets. Vo Villars sa nachádza aj známa čokoládovňa Villars, kde sa dá priamo vo fabrike ochutnať pravá švajčiarska čokoláda.

Bernské Alpy

Bernské Alpy sa rozkladajú na území veľkom 3900 km² a sú najviac zaľudnenou oblasťou v Alpách. Medzi turistami je veľmi obľúbené mesto Interlaken, ktoré má výborné železničné napojenie na Zürich a Bern. Pre turistov je taktiež východiskovým miestom k turistike a je označovaný ako švajčiarske stredisko extrémnych športov, ako sú bungee jumping, rafting a ďalšie iné.

Známym miestom, kde prichádzajú turisti či už je to v zime alebo v lete, je oblasť Jungfrau, pre väčšinu ľudí známe ako miesto najvyššie položenej železničnej stanice v Európe, stanice Jungfraujoch, nachádzajúcou sa vo výške 3454 m.n.m. V oblasti Jun-

²⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.365. ISBN 80-721-7241-7.

gfrau sa nachádza aj údolie Lauterbrunnen, medzi turistami označované ako najkrajšie údolie v Európe.

U lyžiarov sa veľkej popularite teší stredisko Wengen a Mürren, prepojené do oblasti Jungfrau Top Ski Region s 213 km zjazdoviek a prepojené 40 lanovkami.

Najvyšším vrcholom Bernských Álp je Finsteraarhorn s výškou 4273 m.n.m.

Walliské Alpy

Rozlohou 8300 km² sú pre Švajčiarsko dôležitou súčasťou a pre turistov dôležitou destináciou. Známe sú vďaka strediskám Saas Fee a Zermatt a taktiež stredisku Verbier. Medzi týmito strediskami sa nachádza mesto Sion, ktoré je hlavným mestom kantonu Valais. Mesto priťahuje návštevníkov hlavne jeho minulosťou z ktorej zostali aj hrady Valère a Tourbillon. Stredisko Saas Fee je známe ľadovcom, ktorý zasahuje takmer do celého strediska. Do strediska je zákaz vjazdu motorovým vozidlám, k čomu sú pripravené platené záchytné parkoviská.

Ďalšie stredisko, ktoré sa stalo slávnym je Verbier, ktoré je v skupine 4 Vallées, stredisko má 410 km zjazdoviek prepojené s 89 lanovkami.

Zermatt

Zermatt je obľúbenou destináciou po celý rok, čo stredisku môžu závidieť mnohé strediská. Do dedinky ležiacej pod Matterhornom je autám taktiež vstup zakázaný, ale denne tam prichádza mnoho vlakov, ktoré privezú návštevníkov zo záchytného parkoviska ležiaceho 5 km od Zermattu. V celom Zermatte sa používajú len elektrické autá, čo dodáva miestu príjemnú atmosféru. Zermatt má výhodu navštevnosti po celý rok a k tomu sú prispôsobené aj ponúkané služby. Okolie celého Zermattu pokrývajú vysoké hory a symbolom Zermattu je vyčnievajúca hora Matterhorn (4478 m.n.m.). Celé údolie je pokryté lanovkami a zaručuje sneh 365 dní v roku. V zime je pripravených 360 km zjazdoviek a 20 km je ich pripravených v lete na ľadovci vo výške 3820 m.n.m. Ročne navštívi Zermatt približne 1,4 milióna lyžiarov.

V lete je Zermatt východiskovým miestom pre výpravy na Matterhorn, ale nachádza sa tam aj veľa kvalitne značkovaných chodníkov pre menej zdatných turistov. Obľúbená je turistika na Gornergrat, odkiaľ je pekný výhľad na ľadovec Monte Rosa.

Urnské Alpy

Stred Švajčiarska pokrývajú Urnské Alpy, ktorých rozloha je 1300 km². „Sú jednou z turisticky najkrajších oblastí v krajine, plnou rozmanitých zaujímavostí.“²⁹ Celé Urnské Alpy sa rozprestierajú okolo brehov jazera Vierwaldstättersee o rozlohe 113 km² a po celom obvode je husto obývané. Najvýznamnejšie miesta na juhu jazera sú Stans, Engelberg a rybárska osada Hergiswil.

Stans je významným mestom v tejto oblasti, Hlavným dôvodom je železničná stanica, ktorá je priamo prepojená s mestom Luzern a turisti, ktorí mieria k jazeru Vierwaldstättersee nevynechajú krátku zastávku v tomto horskom meste.

Engelberg je predovšetkým známe ako východiskový bod na najvyšší dostupný vrchol v tejto oblasti Titlis, v nadmorskej výške 3239 m.n.m., pod vrcholom ktorého sa nachádza stanica lanovky. Nemenej známe je taktiež lyžiarske stredisko, v ktorom sa nachádza 82 km upravených zjazdoviek, ktoré sú prepojené 25 lanovkami.

Veľmi dôležitým centrom turistického ruchu v zimnom a letnom období je Andermatt. V zimnej sezóne je pre lyžiarov pripravených 125 km zjazdoviek, ktoré sú vyhladávané predovšetkým pre červené zjazdovky. Stredisko je známe aj v lete, kedy aj krátka sezóna priláka veľké množstvo návštevníkov venujúcich sa turistike, horolezectvu, horskej cyklistike, golfu a paraglidingu.

Andermatt je zastávkou vlaku Glacier Express, čo využíva veľký počet návštevníkov hlavne v zimnom období, kedy nie je možné dostať sa cez horské sedlá.

Glarnské Alpy

Glarnské Alpy nie sú až tak navštevované ako iné časti Švajčiarska a preto si zachovali krásnu a nedotknutú prírodu do dnes. Väčšina územia sa rozkladá okolo jazera

²⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.512. ISBN 80-721-7241-7.

Vierwaldstattersee, ktoré je aj jedným z najväčších lákadiel tohto regiónu a je považované za jedno z najkrajších v celej krajine. Takmer celé okolie jazera je husto zalesnené a dvíhajú za z neho vysoké a strmé kopce. Dopravné spojenia po jazere, ktoré ma rozlohu 113 km² je zabezpečené dopravnými parníkmi jazdiacimi po celý rok. Najznámejšími vrchmi, ktoré sú dostupné po železnici sú Pilatus a Rigi. Mount Pilatus (2132 m.n.m.) je dostupný zubačkou, ktorá je najstrmšia na svete so sklonom 48% a návštevníka vyvezie priamo na vrchol.

Na západnom brehu jazera sa nachádza jedno z najnavštevovanejších miest v Európe, Lucern. Ročne ho navštíví viac ako 5 miliónov návštevníkov. Mesto je známe predovšetkým krásnou architektúrou a múzeami. Návštevníci do Lucernu neprichádzajú len za architektúrou a múzeami, ale aj za nočným životom, ktorý nezaostáva za nočným životom vo veľkomestách.

Východiskovými bodmi pre turistiku sú najvhodnejšie mestá Brunnen, Schwyz, Einsiedeln a priesmyk Oberalp, ktorým prechádza už spomínaný Glacier Express.

Adulské Alpy

Rozlohou 2100 km² sú Adulské Alpy nie až tak veľkým pohorím, ale za to v nich pramení jedna z najväčších riek v Európe, Rýn. „*Celé pohorie je nesmierne pôsobivé a krásne vďaka pohľadom na scenérie mohutných Álp, stekajúcich ľadovcov a jazierá.*”³⁰

Známou destináciou turistov je cesta Via Mala vedúca z meste Thusisu do Bellinzony. V niektorých častiach má cesta šírku približne 9 metrov a útesy nachádzajúce sa pri ceste dosahujú výšku 450 metrov. Pre turistov je príjemnou zastávkou údolie Val Ferrera, ktoré je obklopené vrcholmi siahajúcimi do výšky 3000 m.n.m. a vodopádom Ferrermona.

Adulské Alpy sú navštevované predovšetkým domácimi návštevníkmi a preto lyžiarske strediská nachádzajúce sa v tomto regióne nie sú tak známe vo svete ako iné v tejto krajine. Medzi tie najviac navštevované patrí stredisko Flims, ktoré je prepojené so strediskami Laax a Felera a tvoria jedno lyžiarske územie Apline Area.

³⁰ ALPYN.CZ. *Adulské Alpy*. [online]. [cit. 2013-02-06]. Dostupné na WWW: <<http://alpyn.cz>>

Najvyšším vrcholom je Rheinwaldhorn (3402 m.n.m.).

Sankt Gallenské Alpy

Hlavným mestom Sankt Gallenských Álp je St. Gallen, ktoré väčšina turistov prejde bez zastavenia a to aj napriek tomu, že mesto má pomerne zachovalé starobylé centrum a známu barokovú katedrálu. Celé mesto je zapísané do svetového kultúrneho dedičstva Unesco.

Najvyšší vrchol Säntis meria 2501 m.n.m., čo v porovnaní s regiónmi južnej časti krajiny nie je nejako obzvlášť vysoký vrchol, ale krásou nezaostáva. Najväčšiu časť zaberá pohorie Alpstein, ktoré je najviac navštevované z celého regiónu. Hlavným zdrojom tvorby turistického ruchu je okolie mesta Appenzell, ktoré je východiskovým bodom k turistike s krásnymi scenériami a plesami s priehľadnou vodou.

Zimná sezóna neposkytuje toľko možností ako iné časti Álp, ale pre menej náročného lyžiara či snowboardistu úplne postačujú lyžiarske svahy, ktoré sú k dispozícii v Appenzellu, Gontene, Brülisau, Gais a v Urnäschu.

Plessurské Alpy a horská skupina Platta

Tieto dva horské celky zaberajú spolu plochu 1600 km² a na celom území sa nachádzajú menšie ľadovce a vodopády. Najvýznamnejšími strediskami sú St. Moritz a Arosa a to aj v letnej aj v zimnej sezóne.

St. Moritz je predovšetkým navštevovaný zahraničnými turistami a ročne ho navštívi približne 1,5 milióna návštevníkov, z toho 1,2 milióna je v zimnej sezóne. Stredisko je predovšetkým známe pre celoročné akcie, ako sú plesy a rôzne bankety bohatej klientely. V zimnom období St. Moritz ponúka 350 km upravovaných zjazdoviek, ktoré sú prepojené 56 lanovkami a spája tak 10 menších a väčších stredísk.

Letná sezóna v St. Moritzi a jeho okolí ponúka 580 km turistických chodníkov, 13 vlakov a lanoviek ktorými sa dá bez námahy vyviezť až do výšky 3000 m.n.m. Aj keď je St. Moritz pomerne dosť navštevované, návštevník v ňom nenájde skoro žiadnu ponuku extrémnych športov.

Arosa nie je veľkým lyžiarskym strediskom, ale nenáročný lyžiar si zalyžuje do sý-
tosti. Stredisko má 13 lanoviek a vlekov, ktorými je prepojených 100 km zjazdoviek.

Výborným lákadlom k letnej turistike je karta Arosa, ktorú môže návštevník dostať
zdarma pri prenocovaní. Na Arosa kartu návštevník dostane veľký počet zliav, alebo
zdarma lanovky v celej Arose.

Horské celky Sesvena a Silvretta

Sesvena a Silvretta sú dva malé horské celky zaberajúce spolu približne 1000 km²
územia. Najväčším dôvodom pre návštevu tohto regiónu sú strediská Davos a Klosters.
Tieto dve strediská sú vzdialené od seba 9 km a sú od seba dosť odlišné. Davos pripo-
mína najznámejšie svetové strediská a Klosters patrí skôr k tým typickým alpským de-
dinám. Obe strediská sú vzájomne prepojené a lyžiarom stačí jeden skipass. Celé stredi-
sko má 320 km zjazdoviek a 59 prepravných zariadení rôzneho druhu. Davos – Klosters
patrí medzi top 20 najnavštevovanejších stredísk na svete s priemerným počtom lyžia-
rov 1,5 milióna ročne.

Davos a Klosters nemajú núdzu o turistov ani v letných mesiacoch, kedy mestá oži-
vajú turistami. Pri prespatí jednej alebo viac nocí návštevník dostane Davos Klosters
kartu, ktorá má platnosť jeden deň a je možné ju využiť na bezplatné cestovanie lanov-
kami a vlakmi v celom regióne. V okolí Davosu a Klostersu je veľa možností na stráve-
nie voľných chvíľ, ako sú napr. golf, tenis, horské bicyklovanie, vodné športy
a v neposlednom rade turistika, na ktorú je pripravených 700 km značkovaných chodní-
kov.

3.5 Nemecké Alpy

Nemecku pripadá len malá časť Álp (5,8%), ale rozhodne to nie je zanedbateľná časť
a pre Nemcov je to najkrajšia turistická oblasť aká sa v krajine nachádza. Cele územie
tohto regiónu je pokryté krásnymi ľadovcami a jazerami do ktorých vteká voda
z topiacich sa ľadovcov čo vytvára krásne pohľady na okolitú krajinu. Celé toto oko-
lie je dopĺňané hradmi a kostolmi, ktorých je v celom regióne veľké množstvo.

Nemecké Alpy sa rozdeľujú na Allgäulské Alpy (viď „Rakúsko” - „Allgäulské Alpy”), Ammergauerské Alpy a Bavorské predhorie. Najznámejšie sú Ammergauerské Alpy, ktoré sú po celý rok turisticky navštevované k čomu pomohli aj Zimné olympijské hry v Garmisch-Partenkirchene v roku 1936.

Ammergauerské Alpy

S najvyšším vrchom Daniel (2342 m.n.m.), zasahujúcim časťou do rakúskeho Tyrolska a rozlohou 1000 km² nie sú tak populárne, ale za to stále navštevované. Je to vďaka stredisku Garmisch-Partenkirchen, ktoré je navštevované hlavne v zimnom období, ale o turistov nemajú núdzu ani v lete. Stredisko sa nachádza len necelých 30 km od hraníc s Rakúskom a do Rakúskeho Innsbrucku necelých 60 km. Bavorská metropola Mníchov je vzdialená 90 km, čo robí stredisko ideálnym miestom na víkendové pobyty. Možnosti dopravy do strediska sú rôzne. Okrem auta je často využívaná železničná doprava. Cesta vlakom z Mníchova trvá necelé dve hodiny a ideálne je si zakúpiť Bayern ticket, ktorý platí pre päť cestujúcich po celom Bavorsku.

Zimná sezóna tu trvá od novembra do mája. Pre lyžiarov je pripravených 120 km upravovaných zjazdoviek. Okrem zjazdového lyžovania stredisko ponúka upravovanú bežkársku stopu, požičovňu sánok a veľa iných príležitostí.

Letná sezóna je kratšia ako zimná, ale aj za štyri mesiace stredisko dokáže prilákať veľký počet turistov. Je to nielen turistikou do okolia, ale stredisko ponúka aj paragliding, rafting, horskú cyklistiku a v neposlednom rade aj osemnásť jamkovým golfovým ihriskom.

Úroveň poskytujúcich ubytovacích kapacít je na vysokej úrovni a spolu sa v nich nachádza 9000 lôžok v 800 rôznych hoteloch alebo súkromných apartmánach.

Za navštívenie určite stojí aj malá alpská dedina Oberammergau, ktorá je typická pre tento región, čo má za následok, že každoročne do nej prichádza veľký počet turistov.

Bavorské Alpy

Bavorské Alpy sú známe typickými alpskými dedinami a do dnes si zachovávajú alpskú atmosféru, ktorá je hlavne v letných mesiacoch narúšaná davmi turistov. Najvy-

šší vrchol Bavorských Álp je Karwendl, veľmi populárny medzi horolezcami v Nemecku. Na vrchol tejto najvyššej hory regiónu je možné sa dostať aj lanovkou. Východiskovým miestom k výstupu je mestečko Mittenwald, odkiaľ vedie aj kabínková lanovka na už spomínaný Karwendl. Vhodné miesta na oddych sú aj pri jazere Lautersee, kde je možné si požičať loďky.

Známym miestom pre všetkých domácich turistov je mesto Bad Reichenhall. Už jeho názov naznačuje, že ide o kúpeľné mesto. „*Tunajšie slané pramene sú s obsahom 24 % soli najkoncentrovanejšie v Európe.*”³¹ Mesto ponúka kompletne kúpeľné a zdravotné zariadenia, krásne čisté parky. To všetko v strede Bavorských Álp ponúkajúcich veľa možností na kratšie a taktiež aj dlhšie výlety. Medzi návštevníkmi mesta je najviac využívanou kabínková lanovka na vrchol Predingstuhl (1613 m.n.m.).

Nedáľecko kúpeľného mesta sa nachádza Národný park Berchtesgaden, rozprestierajúci sa na ploche 210 km². Park svojimi 230 km turistických chodníkov je výborným miestom na oddych či už pre náročného alebo menej náročného návštevníka. V národnom parku môže turista nájsť aj jazero Königssee, ktoré je najvyššie položeným jazero v Nemecku a práve preto patrí aj k najnavštevovanejším z celého národného parku.

3.6 Slovinské Alpy

Slovinské Alpy zaberajú len malú časť územia, ale pre celý národ sú veľkým prínosom. Celé Alpy v Slovinsku zaberajú takmer 25% celkového územia krajiny a sú považované za najkrajšie z celého pohoria Álp. Slovinské Alpy sa rozdeľujú na Julské Alpy a Karavanky. Návštevník v nich nájde všetko po čom túži, od turistiky cez lyžovanie až po rafting na divokej rieke Soča. Príroda je v nich naozaj rozmanitá ako napr. jazerá Bled a Bohinj, jaskyňa Postojna a hrad Predjamski Grad.

³¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.639. ISBN 80-721-7241-7.

Julské Alpy

Julské Alpy sa rozkladajú na území veľkom 5300 km², ale severozápadná časť patrí Taliansku. Návštevníci by si určite nemali nechať ujsť návštevu známej jaskyne Postojna, ktorá je najznámejšou jaskyňou na svete. Svedčí o tom aj jej návštevnosť. Za posledných 200 rokov ju navštívilo 34 miliónov turistov a je jediná na svete kde návštevníkov po jaskyni preváža malý vlak.

Zaujímavým miestom je Predjamski Grad. Hrad z roku 1274 sa nachádza len pár kilometrov od jaskyne Postojna a žiaden návštevník tohto regiónu by si nemal nechať ujsť jeho návštevu.

Najväčšími atrakciami Slovinska sú jazerá Bohinj a Bled nachádzajúce sa približne 50 km od hlavného mesta Slovinska - Ljubljany. Obe jazerá sú vhodnými východiskovými bodmi k vysokohorskej turistike. Od jazera Bohinj vedie značený chodník na najvyšší vrchol Slovinska, Triglav (2864 m.n.m.). V hlavnej letnej sezóne jazerá ponúkajú širokú škálu vodných športov. Okolo jazera Bohinj je menšie lyžiarske stredisko ponúkajúce 18 km zjazdoviek. Najznámejším lyžiarskym strediskom v celom Slovinsku je Krajnska Gora, stredisko, ktoré má 18 lanoviek a vlekov. Každoročne v marci sa na svahoch Krajnskej gory odohráva svetový pohár v alpskom lyžovaní.

Pre adrenalínových nadšencov je ako na mieru stvorená divoká rieka Soča. Na nej si po celú letnú sezónu môže návštevník skúsiť jazdu na kajakoch alebo adrenalínovejší rafting.

Karavanky

*„Na severe krajiny zasahujú na slovinské územie z Rakúska Karavanky, 120 km dlhé vápencové pohorie, ktoré je prevažne zalesnené, len na najvyšších miestach na jar a v lete pestro kvitnú alpské lúky z ktorých sa zdvíhajú skalnaté vrcholy.“*³²

Najvyšší vrchol je Veliki Stol s výškou 2236 m.n.m., cez ktorý prechádza značený chodník, ktorý je súčasťou turistického chodníka tiahnuceho sa po hrebeňoch celého

³² KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. s.940. ISBN 80-721-7241-7.

pohoria. Karavanky nie sú turisticky také príťažlivé ako Julské Alpy a preto sa snažia rok čo rok vylepšovať služby.

3.7 Lichtenštajnské Alpy

Malá krajina nachádzajúca sa medzi Švajčiarskom od západu a Rakúskom od východu. O Lichtenštajnsku sa dá jasne povedať, že je to malá krajina v ktorej návštevník nájde všetko. Po celej krajine sa tiahne pohorie Rätikon, ktoré zaberá 157 km² územia. Väčšina návštevníkov Lichtenštajnska sa tu ocitne pri prejazde do okolitých krajín. Tí ktorí sa tu rozhodnú zostať aspoň pár dní, určite nebudú ľutovať. V krajine sa nachádza iba jedno lyžiarske stredisko Malbun. Nepatrí v Alpách k najväčším, ale pekné a tiché prostredie ho robí o tom viac vyhľadávanejším. Malbun sa nachádza len približne 20 minút cesty autom z hlavného mesta Vaduz. Stredisko ponúka 23 km upravovaných zjazdoviek vo všetkých náročnostiach s tromi modernými sedačkovými lanovkami.

Letná sezóna ponúka veľké množstvo aktivít po celej krajine. Turisti môžu preskúmať krásy tejto krajiny na 400 km značených turistických chodníkov. K najpopulárnejším výletom patrí turistika po Princezninej ceste. Dlhá je 6 km, pri pomalom tempe ju turista dokáže prejsť za 3h. Pre vyznávačov horolezeckého športu je pripravená najvyššia hora krajiny, Grauspitz s výškou 2599 m.n.m.. V Lichtenštajnsku je často využívaným dopravným prostriedkom bicykel, je možné si ho požičať po celej krajine.

4 VÝZNAM CESTOVNÉHO RUCHU V ALPÁCH A ICH PRÍNOS PRE EURÓPU

Ako bolo spomenuté v druhej kapitole tejto práce, CR v Alpách sa začal rozvíjať v 18. storočí. Od tohto obdobia sa Alpy výrazným spôsobom zmenili a taktiež výraznou mierou pričinili pre rozvoj CR nielen v Alpách, ale aj v iných Európskych štátoch, ktoré majú predpoklady na to, aby sa z nich stali obľúbené turistické destinácie.

V minulosti boli Alpy navštevované vo väčšine prípadoch len bohatšou klientelou, čo sa v niektorých strediskách zachovalo dodnes. Hlavným dôvodom bolo málo ubytovacích kapacít, ktoré tvorili hotely vyšších cenových kategóriách čo si bežní ľudia nemohli dovoliť. Významnou mierou sa CR v celej Európe zmenil po roku 1990, kedy mali ľudia väčšie možnosti na vycestovanie do iných krajín. Toto obdobie sa dá nazvať pre Alpy aj ako kľúčové z hľadiska prízjazdu zahraničných klientov a ľudia žijúci v Alpách si to začali dobre uvedomovať. Stavali sa nové ubytovne s menším luxusom a tým aj za nižšie ceny, ktoré si mohli dovoliť aj ľudia z nižších vrstiev.

Po roku 1990, kedy začali do stredísk prichádzať aj návštevníci z centrálnej a východnej Európy, nastal radikálny proces modernizácie stredísk a rekonštrukcie lanoviek na zvýšenie hodinovej kapacity. Susedné strediská sa začali prepájať rôznymi lanovkami a začali sa používať snežné delá, ktoré mali za úlohu predĺžiť zimnú sezónu.

Podľa UNWTO³³ „veľká väčšina prenocovaní v hlavných strediskách je registrovaná v zimnom období a nad letnou turistikou stále prevláda. Turisti sústreďujú sa v malých rezortoch sú stále viac náročnejší z hľadiska športových zariadení.“

Nové zimné aktivity ako sú freeride alebo turistika na snežniciach pochádzajú práve z Álp, kde majitelia rezortov vymýšľajú pre návštevníkov nové aktivity. Lyžovanie a snowboarding stále láka tisíce návštevníkov. Veľa návštevníkov je však už znudených z týchto už bežných športov a práve ponuka nových športových aktivít ich dokáže prilákať. Preto je pre majiteľov stredísk a hotelových rezortov dôležité, aby sa ponuka čo najviac rozrastala, menila a v konečnom dôsledku aj zlepšovala kvalita.

³³ CIPRA. *Stages of Development of Alpine Tourism*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné na WWW:<<http://alpsknowhow.cipra.org>>

Alpské strediská sú svetovo známe službami, ktoré ponúkajú, či už ide o ubytovacie zariadenia alebo lyžiarske strediská, všetko spĺňa vysoký štandard kvality.

Alpy sú príkladom CR pre celú Európu a dá sa povedať, že aj pre celý svet. Podľa výročnej správy UNWTO³⁴ „*Alpy berú ako celok, sú druhou najväčšou turistickou destináciou na svete (prvou v rebríčku je pobrežie Stredozemného mora, ktoré navštívi 4-krát viac návštevníkov ako Alpy).*”

Alpy zohrávajú veľkú ekonomickú úlohu vo všetkých krajinách, kde sa nachádzajú o čom svedčí aj ich návštevnosť. Podľa rôznych analýz vypracovaných národnými, regionálnymi a komunálnymi zdrojmi je 30 miliónov prichádzajúcich návštevníkov z iných krajín ako sú Alpy, čo tvorí 4% z celkového svetového počtu medzinárodných turistov (806,8 milióna).

V celých Alpách je 4,5 milióna lôžok, z toho 1,2 milióna sa nachádza v hoteloch a celé Alpy registrujú viac ako 300 miliónov prenocovaní každý rok. Približne 30 rezortov zaznamená viac ako 1 milión prenocovaní každý rok.

Alpy sa výraznou mierou podpísali a stále podpisujú na zlepšení horských stredísk po celej Európe a to tým spôsobom, že modernizujú a budujú nové rekreačné strediská vytvárajúce nové športové možnosti a to všetko v súlade so zachovaním prírodného a kultúrneho dedičstva.

Pre Alpy sú stále väčším problémom budujúce sa strediská po celej Európe, ktoré im berú klientov a preto je pre ne dôležité vytvárať také podmienky aby sa do nich návštevníci vracali.

Alpy starostlivosťou o svojich návštevníkov, spôsobom akým lákajú turistov, budovaním stále novšej a modernejšej infraštruktúry vo svojich strediskách, novými nápadmi ako upútať klientov sú príkladom pre ostatné regióny Európy. Veľa stredísk cestovného ruchu nielen v Európe si z nich berie príklad a snažia sa budovať cestovný ruch podľa vzoru alpských turistických stredísk.

Ale Alpy nie sú príkladom iba v spôsobe budovania cestovného ruchu. Popri budovaní a modernizovaní stredísk nezabúdajú ani na zachovanie prírody pre ďalšie generácie.

³⁴ CIPRA. *What Role Do the Alps Play within World Tourism*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné na WWW:<<http://alpsknowhow.cipra.org>>

Strediská sa tu nebudujú bezhlavo, iba s vidinou zisku. Buduje sa tu citlivo, aby si v Alpách našiel svoje miesto každý – návštevníci, ale aj pôvodní obyvatelia Álp, zvieratá. V Alpách stále nachádzajú svoj domov rôzne druhy zvierat. Tieto stále majú dostatok priestoru pre svoj život, majú dostatok kľudu pre svoje rozmnožovanie a pre výchovu svojho potomstva.

Množstvo návštevníkov Álp vníma snahu o zachovávanie tohto súladu prírody s človekom a podľa ich vzoru potom môžu po návrate domov pôsobiť na svojich spoluobčanov dosiahnuť niečo podobné ako videli v Alpách. Aj to je na Alpách úžasné – nepriamo pôsobia na svojich návštevníkov, ktorí svoje poznatky odnášajú nielen do celej Európy, ale do celého sveta a snažia sa to dobré napodobniť.

Tak ako v Alpských strediskách vyzdvihujú to, čo je pre tú ktorú oblasť Álp typické, tak by aj v iných turistických strediskách mali ponúkať návštevníkom to, čo je pre danú oblasť typické, originálne, jedinečné a špecifické. Práve to môže prilákať návštevníkov a nie to, s čím sa stretnú všade.

V Alpách ponúkajú návštevníkom určité balíky služieb, napríklad ubytovanie so skipasom, prípadne iné kombinácie služieb nielen v stredisku, ale aj v regióne. S takýmito balíkmi služieb ktorými sa v našich Vysokých Tatrách nestretáme. Aj v takýchto zdanlivo maličkostiach sú Alpy na popredných priečkach a ukazujú smer cestovného ruchu v celej Európe.

Samozrejmosťou v Alpách je už služba, ktorá umožňuje každému lyžiarovi na základe čísla skipasu zistiť koľko kilometrov nalyžoval, koľkokrát išiel ktorou lanovkou a aké bolo prevýšenie kopcov, ktoré zlyžoval.

Cestovný ruch v Alpách má veľký význam pre ekonomiku Európy. Predstavuje predaj tovarov a služieb. Čím je kvalitnejší, tým viac devíz prináša do svojej krajiny. Vylepšuje platobnú bilanciu a tak prispieva k tvorbe devízových rezerv. Tak je to aj v Alpách, ktoré prinášajú jednotlivým krajinám v ktorých sa nachádzajú zisky. Čím väčšie zisky v Alpách, tým je vyššia životná úroveň tam pracujúcich ľudí. Ľudia pracujúci v Alpách pochádzajú z celej Európy, takže Alpy pozdvihujú životnú úroveň celej Európy.

Alpy poskytujú prácu veľkému množstvu obyvateľstva. Vytvárajú množstvo pracovných príležitostí nielen priamo v turistických destináciách, vo vidieckych a okrajových oblastiach. Prispievajú k rastu zamestnanosti aj v menej rozvinutých oblastiach. Veľká časť zamestnancov cestovného ruchu tvorí málo kvalifikovanú pracovnú silu,

ktorá by si na trhu práce len veľmi ťažko našla uplatnenie. Nevýhodou práce v cestovnom ruchu je jej sezónnosť.

Pracovné príležitosti vytvárajú:

- v ubytovacích zariadeniach,
- v stravovacích zariadeniach,
- v doprave,
- stavebníctve /stavba hotelov a iných ubytovacích zariadení,
- cestovných kanceláriách,
- turistických informačných kanceláriách,

V Alpách sa stretávajú obyvatelia rôznych krajín a kontinentov, čo má tiež význam pre:

- výmenu zvyklostí a kultúr,
- vzájomný rešpekt iných krajín,
- výmenu skúseností a rozhladenosť,
- rozširuje všeobecnú vzdelanosť,
- umožňuje sociálne kontakty,
- podporuje výmenu informácií a výmenu nových poznatkov,
- zvyšuje motiváciu získavania jazykových znalostí,

5 PRAKTICKÁ ČASŤ

5.1 Vymedzenie skúmaného cieľa

Hlavným cieľom výskumu bolo zistiť názory návštevníkov Álp a Tatier.

Základnými úlohami výskumu bolo:

- porovnať spokojnosť respondentov s pobytom v Alpách a Tatrách
- zistiť čo priťahuje návštevníkov do Álp a do Tatier
- zistiť názory návštevníkov na vylepšenie cestovného ruchu v Alpách a v Tatrách.

5.2 Otázky, prieskumná vzorka, časová organizácia prieskumu

Predmetom prieskumu tejto časti bakalárskej práce boli respondenti, ktorí za posledných 5 rokov navštívili Alpy, alebo Tatry.

Prieskumu predchádzalo štúdium knižnej literatúry zaoberajúcej sa danou problematikou. Základnou metódou zhromažďovania štatistických údajov boli dotazníky vlastnej konštrukcie s 24 otázkami (príloha A). Otázky boli formulované tak, aby si respondenti mohli vybrať niektorú z ponúknutých možností (uzatvorené otázky), časť otázok umožňovala respondentom vyjadriť svoj vlastný názor (otvorené otázky).

Časť dotazníkov sme osobne distribuovali medzi respondentov, nechali im čas na vyplnenie a po vyplnení nám boli dotazníky vrátené. Časť dotazníkov bola distribuovaná elektronicky a taktiež bola elektronicky respondentmi vrátená. Po návrate dotazníkov respondentmi boli odpovede analyzované po kvalitatívnej aj po kvantitatívnej stránke.

Na vyhodnocovanie výsledkov bola použitá elementárna časť matematicko-štatistickej metódy, vyjadrená pomocou absolútnych čísel (N) a percent (%), prezentovaných v tabuľkách a grafickým znázornením. V kvalitatívnej časti vyhodnotenia sme

využívali slovné vyjadrenia vlastného názoru na štatistické výsledky analýzou, syntézou, indukciou a dedukciou odpovedí respondentov.

Ďalšou metódou zhromažďovania údajov boli individuálne hĺbkové rozhovory autora práce s respondentmi, ktoré boli zamerané na názory respondentov na Alpy a Tatry a na ich podnety na zlepšenie kvality cestovného ruchu v Alpách a Tatrách a zvyšovanie návštevnosti Tatier.

5.3 Vyhodnotenie a interpretácia výsledkov prieskumu exploratívnou metódou

Na otázku č. 1 „Ste muž alebo žena?“ odpovedali respondenti nasledovne:

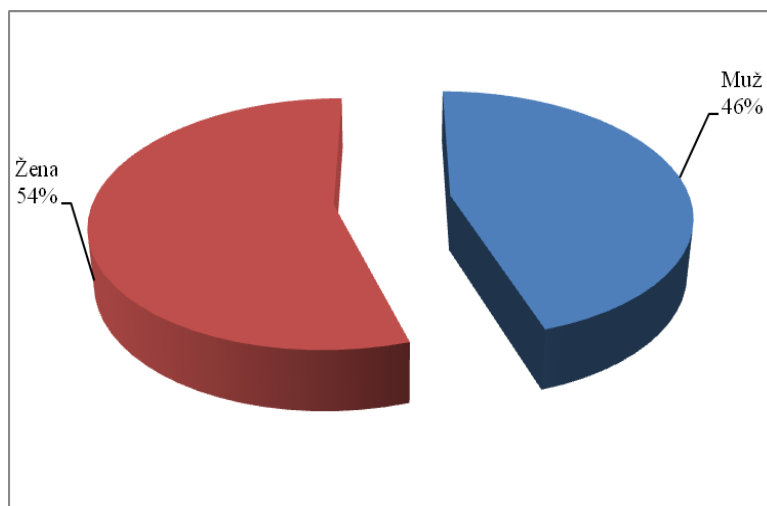
- 54% odpovedalo, že sú ženy
- 46% odpovedalo, že sú muži

Tabuľka 1: Pohlavie

Pohlavie	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Žena	39	54
Muž	32	46
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 1: Pohlavie respondentov

Zdroj: autor práce

Nášho prieskumu sa zúčastnilo viac žien ako mužov čo je zaujímavé, keďže viac menej všetci si myslia, že lyžovanie a hlavne turistika sú vo väčšine prípadov len mužskou záležitosťou.

Na otázku č. 2 „Veková kategória?“ odpovedali respondenti nasledovne:

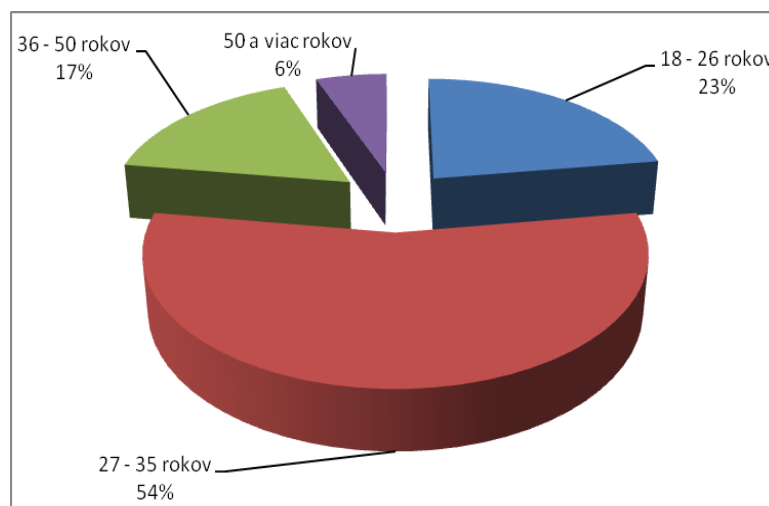
- 23% odpovedalo, že patrí do kategórie 18 – 26 rokov
- 54% odpovedalo, že patrí do kategórie 27 – 35 rokov
- 17% odpovedalo, že patrí do kategórie 36 – 50 rokov
- 6 % odpovedalo, že patrí do kategórie 50 a viac rokov

Tabuľka 2: Veková kategória

Veková kategória	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
18 – 26 rokov	16	23
27 – 35 rokov	39	54
36 – 50 rokov	12	17
50 a viac rokov	4	6
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 2: Veková kategória

Zdroj: autor práce

Prieskumu sa zúčastnili všetky vekové kategórie. Najviac respondentov bolo v aktívnom veku 27 – 35 rokov, čo nám ukázalo na akú vekovú kategóriu by sa mal cestovný ruch zamerať, ale netreba zabúdať ani na ostatnú vekovú kategóriu, ktorá tiež tvorí cestovný ruch.

Na otázku č. 3 „Navštívili ste za posledných 5 rokov Alpy?“ odpovedali respondenti nasledovne:

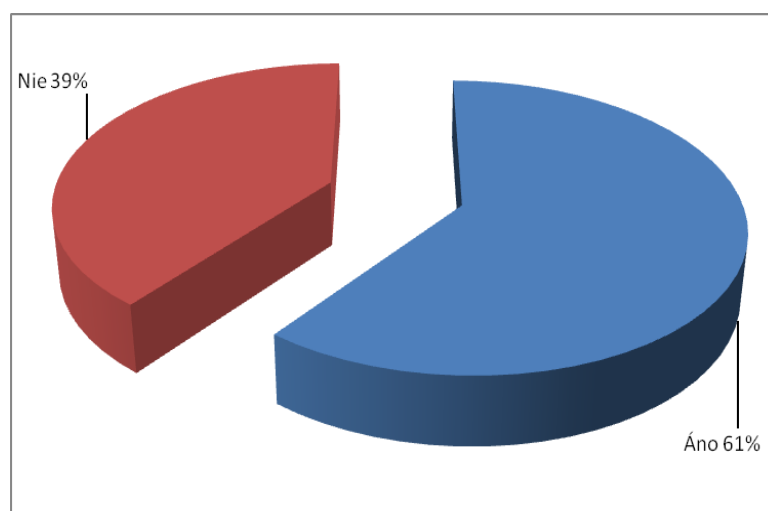
- 61% odpovedalo, že navštívili
- 39% odpovedalo, že nenavštívili

Tabuľka 3: Návšteva Álp za posledných 5 rokov

Návšteva Álp za posledných 5 rokov	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Áno	43	61
Nie	28	39
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 3: Návšteva Álp za posledných 5 rokov

Zdroj: autor práce

Zo 71 opýtaných v Alpách za posledných 5 rokov bolo 61%, čo je viac ako polovica opýtaných. Znamená to, že aj keď máme Tatry, tak stále Alpy lákajú návštevníkov.

Na otázku č. 4 „Navštívili ste za posledných 5 rokov Tatry?“ odpovedali respondenti nasledovne:

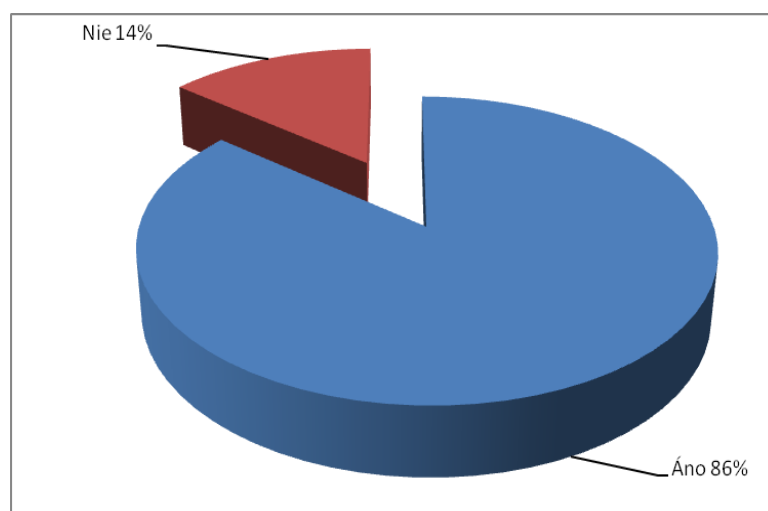
- 86% odpovedalo, že navštívili Tatry za posledných 5 rokov
- 14% odpovedalo, že nenavštívili Tatry za posledných 5 rokov

Tabuľka 4: Návšteva Tatier za posledných 5 rokov

Návšteva Tatier za posledných 5 rokov	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Áno	61	86
Nie	10	14
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 4: Návšteva Tatier za posledných 5 rokov

Zdroj: autor práce

Ako sa dalo očakávať, 86% respondentov odpovedalo na otázku kladne. Aj keď majú Tatry obrovskú konkurenciu, stále sa tešia vysokej popularite, výhodnou je hlavne poloha, lebo pre väčšinu domácich návštevníkov sú stále dostupnejšie ako Alpy.

Na otázku č. 5 „Ktorú časť Álp ste navštívili?“ odpovedali respondenti nasledovne:

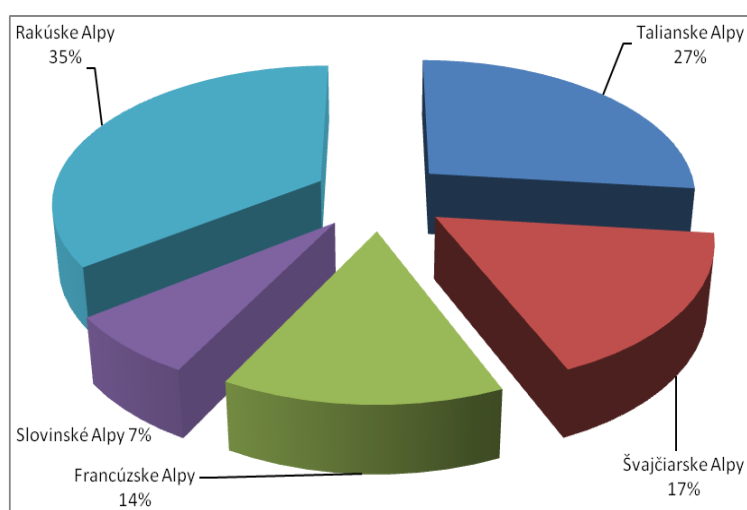
- 35% odpovedalo, že navštívili Rakúske Alpy
- 27% odpovedalo, že navštívili Talianske Alpy
- 17% odpovedalo, že navštívili Švajčiarske Alpy
- 14% odpovedalo, že navštívili Francúzske Alpy
- 7% odpovedalo, že navštívili Slovinské Alpy
- 0% odpovedalo, že navštívili Nemecké Alpy

Tabuľka 5: Navštívená časť Álp

Navštívená časť Álp	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Rakúske Alpy	25	35
Talianske Alpy	19	27
Švajčiarske Alpy	12	17
Francúzske Alpy	10	14
Slovinské Alpy	5	7
Nemecké Alpy	0	0
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 5: Navštívená časť Álp

Zdroj: autor práce

Najviac respondentov navštívilo Rakúske Alpy, čo sa dalo očakávať, keďže sú najbližšie a hlavne ľudia zo Západného Slovenska majú do nich blízko. Kvalita stredísk a iných služieb je taktiež na vysokej úrovni. Talianske Alpy sa umiestnili na druhom mieste za čo určite vďaka slnečnému počasiu a kvalitou stredísk. Približne rovnakú popularitu medzi respondentmi majú Švajčiarske Alpy a Francúzske Alpy. Ich nevýhodou je vzdialenosť od Slovenska, ale za to splňajú všetku kvalitu. Slovinské Alpy sú považované za najkrajšiu časť celého pohoria, ale stále nie sú medzi Slovákmi populárne. Nemecké Alpy z respondentov nenavštívili nikto.

Na otázku č. 6 „Ktorú časť Tatier ste navštívili?“ odpovedali respondenti nasledovne:

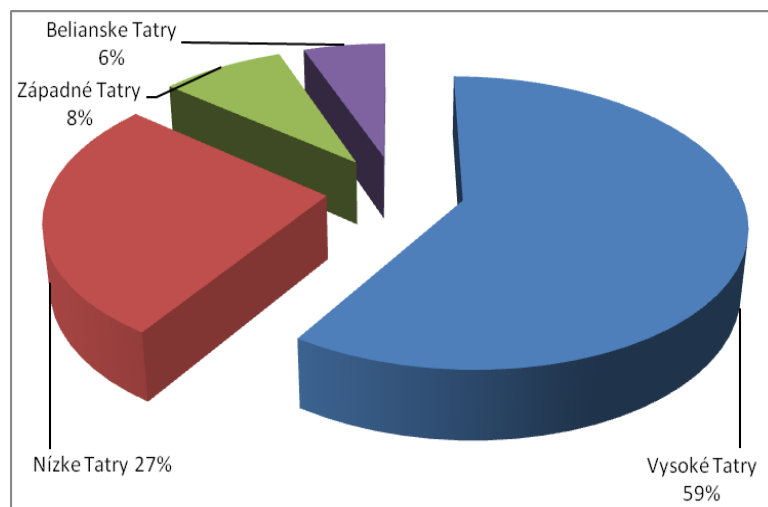
- 59% odpovedalo, že navštívili Vysoké Tatry
- 27% odpovedalo, že navštívili Nízke Tatry
- 8% odpovedalo, že navštívili Západné Tatry
- 6% odpovedalo, že navštívili Belianske Tatry

Tabuľka 6: Navštívená časť Tatier

Navštívená časť Alp	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Vysoké Tatry	42	59
Nízke Tatry	19	27
Západné Tatry	6	8
Belianske Tatry	4	6
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 6: Navštívená časť Tatier

Zdroj: autor práce

Najnavštevovanejšou časťou Tatier sú Vysoké Tatry, ktoré čerpajú hlavne zo svojej histórie a viac ako polovica respondentov navštívila práve túto časť. Nízke Tatry prilákali 27% respondentov, ale v budúcnosti určite môžu prilákať ešte viac návštevníkov. Belianske a Západné Tatry nie sú, tak navštevované, ale stále sa ich obľuba zvyšuje a preto by sa mali v nich poskytnúť kroky, ktoré by prilákali väčší počet turistov.

Na otázku č. 7 „Aká bola dĺžka Vášho pobytu v Alpách?“ odpovedali respondenti nasledovne:

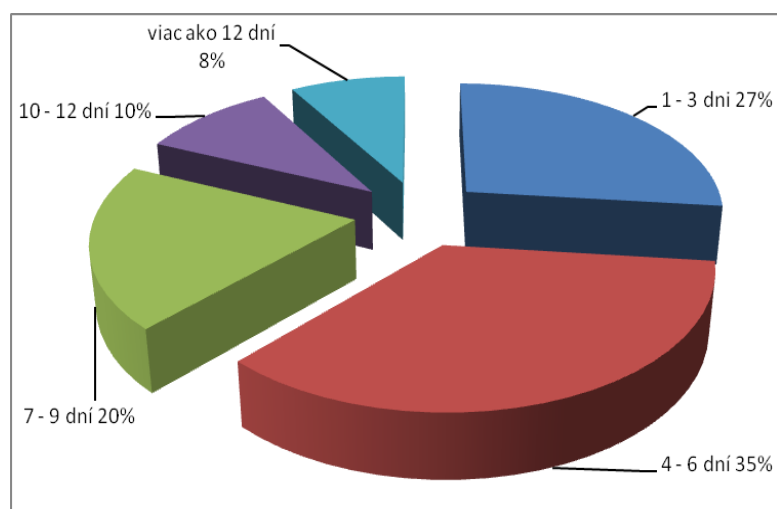
- 27% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Alpách bola 1 – 3 dni
- 35% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Alpách bola 4 – 6 dní
- 20% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Alpách bola 7 – 9 dní
- 10% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Alpách bola 10 – 12 dní
- 8% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Alpách bola viac ako 12 dní

Tabuľka 7: Dĺžka pobytu v Alpách

Dĺžka pobytu	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
1 – 3 dni	19	27
4 – 6 dní	25	35
7 – 9 dní	14	20
10 – 12 dní	7	10
viac ako 12 dní	6	8
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 7: Dĺžka pobytu v Alpách

Zdroj: autor práce

Medzi respondentmi prevažuje 4 – 6 dňový pobyt v Alpách spolu s 1 – 3 dňovým pobytom. Dá sa predpokladať, že 1 – 3 dňové pobyty sú predĺžené víkendy, ktoré sa v dnešnej dobe stávajú čoraz viac populárnejšími.

Na otázku č. 8 „Aká bola dĺžka Vášho pobytu v Tatrách?“ odpovedali respondenti nasledovne:

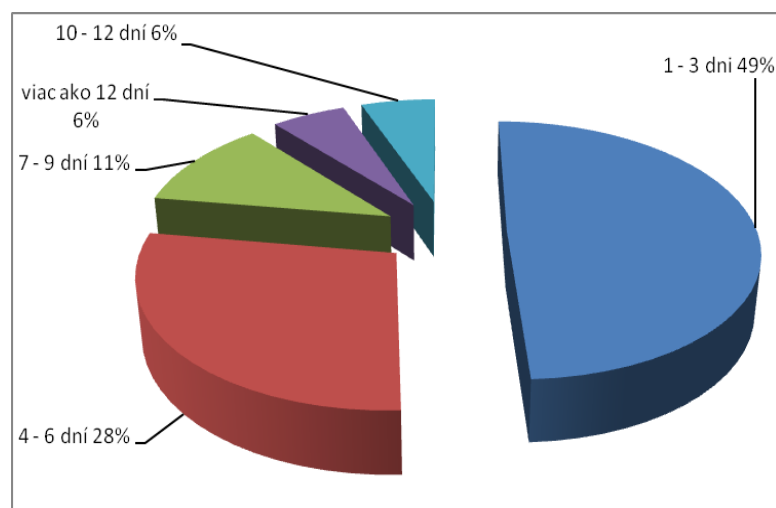
- 49% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Tatrách bola 1 – 3 dni
- 28% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Tatrách bola 4 – 6 dní
- 11% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Tatrách bola 7 – 9 dní
- 6% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Tatrách bola 10 – 12 dní
- 6% odpovedalo, že dĺžka pobytu v Tatrách bola viac ako 12 dní

Tabuľka 8: Dĺžka pobytu v Tatrách

Dĺžka pobytu	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
1 – 3 dni	35	49
4 – 6 dní	20	28
7 – 9 dní	8	11
10 – 12 dní	4	6
viac ako 12 dní	4	6
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 8: Dĺžka pobytu v Tatrách

Zdroj: autor práce

Najviac respondentov strávilo v Tatrách 1 – 3 dni, čo znamená, že skoro polovica z nich trávi v Tatrách predĺžené víkendy. Druhú najväčšiu skupinu tvoria 4 - 6 dňové pobyty. Najmenšiu skupinu tvoria 10 -12 dňové a viac ako 12 dňové pobyty.

Na otázku č. 9 „V ktorom ročnom období ste navštívili Alpy?“ odpovedali respondenti nasledovne:

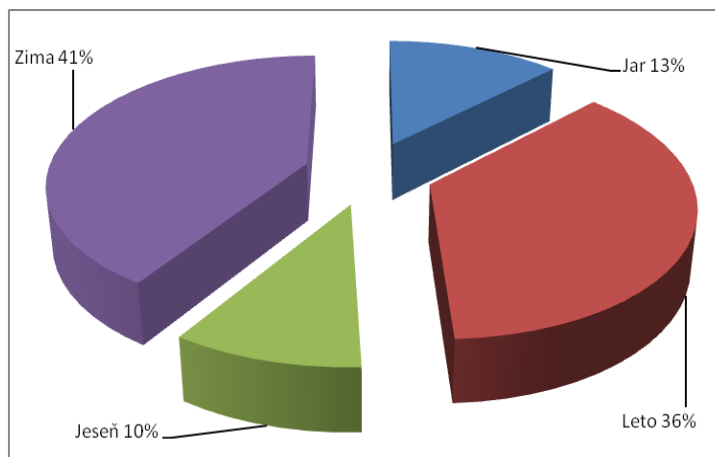
- 36% odpovedalo, že navštívili Alpy v zime
- 41% odpovedalo, že navštívili Alpy v lete
- 13% odpovedalo, že navštívili Alpy na jar
- 10% odpovedalo, že navštívili Alpy na jeseň

Tabuľka 9: Ročné obdobie – Alpy

Ročné obdobie - Alpy	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
zima	29	41
leto	26	36
jar	9	13
jeseň	7	10
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 9: Ročné obdobie – Alpy

Zdroj: autor práce

Respondenti odpovedali, že najčastejšie obdobie v ktorom navštevujú Alpy je zima. Leto je druhým najnavštevovanejším ročným obdobím. Jar a leto sú oproti zime a letu len málo využívaným ročným obdobím. Alpy majú veľkú výhodu oproti Tatrám v zimnom období, kedy ponúkajú širokú škálu kvalitných služieb.

Na otázku č. 10 „V ktorom ročnom období ste navštívili Tatry?“ odpovedali respondenti nasledovne:

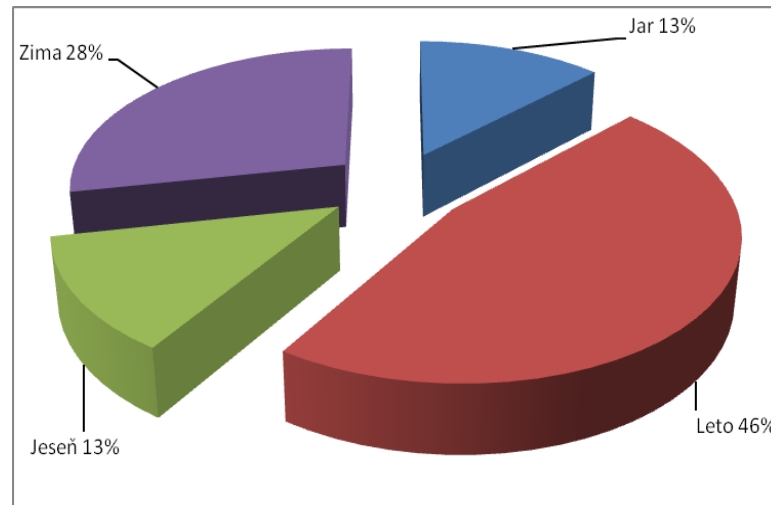
- 28% odpovedalo, že navštívili Tatry v zime
- 46% odpovedalo, že navštívili Tatry v lete
- 13% odpovedalo, že navštívili Tatry na jar
- 13% odpovedalo, že navštívili Tatry na jeseň

Tabuľka 10: Ročné obdobie – Tatry

Ročné obdobie - Tatry	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
zima	20	28
leto	33	46
jar	9	13
jeseň	9	13
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 10: Ročné obdobie – Tatry

Zdroj: autor práce

Respondenti odpovedali, že Tatry najčastejšie navštevujú v letných mesiacoch, druhým najviac navštevovaným obdobím je zima. Jar a jeseň sú našimi respondentmi rovnako navštevované v oboch ročných obdobiach. Letná sezóna oproti zimnej ponúka oveľa viac možností a Tatry sú stále veľmi populárne na turistiku.

Na otázku č. 11 „Aký druh ubytovanie ste si zvolil pri návšteve Álp?“ odpovedali respondenti nasledovne:

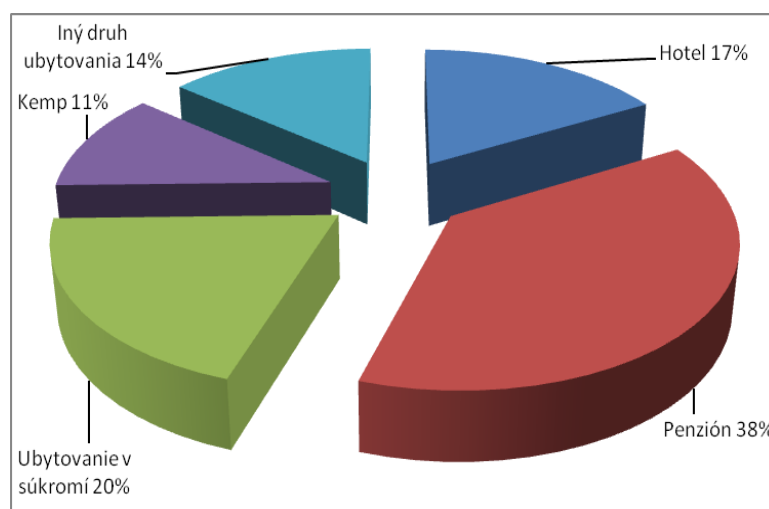
- 17% odpovedalo, že zvolili hotel
- 38% odpovedalo, že zvolili penzión
- 20% odpovedalo, že zvolili ubytovanie v súkromí
- 11% odpovedalo, že zvolili kemp
- 14% odpovedalo, že zvolili iný druh ubytovania

Tabuľka 11: Zvolený druh ubytovania v Alpách

Druh ubytovania	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
hotel	12	17
penzión	27	38
ubytovanie v súkromí	14	20
kemp	8	11
Iný druh ubytovania	10	14
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 11: Zvolený druh ubytovania v Alpách

Zdroj: autor práce

V 38% prípadoch bol zvolený druh ubytovania v penzióne, 20% respondentov odpovedalo, že využívajú najčastejšie ubytovanie v súkromí za ktorým so 17% nasledovalo ubytovanie v hoteli. Ubytovanie v kempe sa stalo najmenej využívané. Iný druh ubytovania si zvolilo 14% respondentov. Penzióny sú najvýhodnejším ubytovaním v Alpách čo sa týka ceny a kvality.

Na otázku č. 12 „Aký druh ubytovania ste si zvolili pri návšteve Tatier?“ odpovedali respondenti nasledovne:

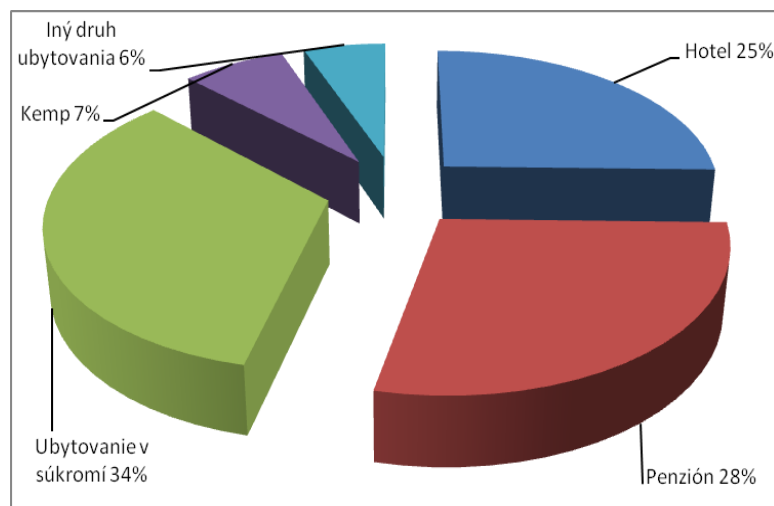
- 25% odpovedalo, že zvolili hotel
- 28% odpovedalo, že zvolili penzión
- 34% odpovedalo, že zvolili ubytovanie v súkromí
- 7% odpovedalo, že zvolili kemp
- 6% odpovedalo, že zvolili iný druh ubytovania

Tabuľka 12: Zvolený druh ubytovania v Tatrách

Druh ubytovania	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
hotel	18	25
penzión	20	28
Ubytovanie v súkromí	24	34
kemp	5	7
Iný druh ubytovania	4	6
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 12: Zvolený druh ubytovania v Tatrách

Zdroj: autor práce

Najvyužívanejším druhom ubytovania u respondentov je ubytovanie v súkromí, ktoré si zvolilo 34%, penzión ako druh ubytovania si zvolilo 28% respondentov, 25% si zvolilo ubytovanie v hoteli. Menej využívaným spôsobom ubytovania je kemp. Iný druh ubytovania si zvolilo 6% respondentov.

Na otázku č. 13 „Pri rezervácii ubytovania ste využili služby cestovnej kancelárie(CK)?“ si mali respondenti vybrať z dvoch možností, jedna sa týkala Álp a druhá Tatier, čo sa odzrkadlilo v dvojnásobnom počte odpovedí(respondentov) a vyhodnotenie pre lepšiu orientáciu je zhrnuté v dvoch tabuľkách a dvoch grafoch, respondenti odpovedali nasledovne:

v Alpách:

- 35% odpovedalo, že pri cestovaní do Álp využíva služby CK
- 65% odpovedalo, že pri cestovní do Álp nevyužíva služby CK

v Tatrách:

- 17% odpovedalo, že pri cestovní do Tatier využíva služby CK
- 83% odpovedalo, že pri cestovní do Tatier nevyužíva služby CK

Tabuľka 13: Využívanie CK pri návšteve Álp

Využívanie CK	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
v Alpách - áno	25	35
v Alpách - nie	46	65
SPOLU	71	100

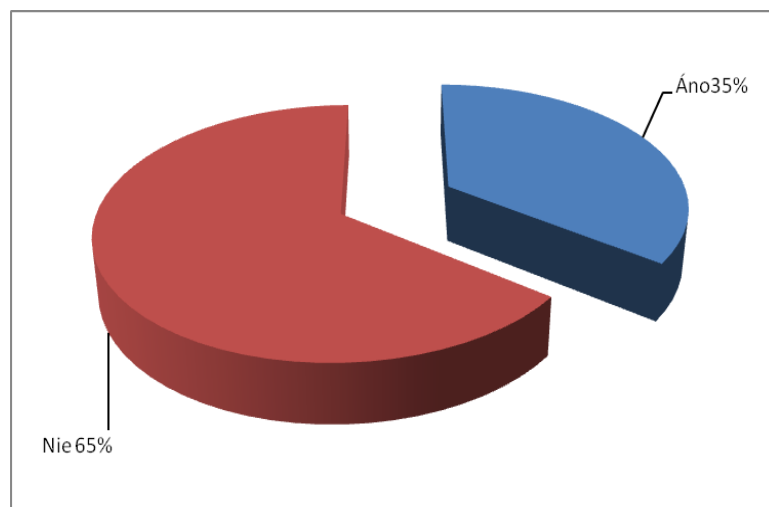
Zdroj: autor práce

Tabuľka 14: Využívanie CK pri návšteve Tatier

Využívanie CK	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
v Tatrách - áno	12	17
v Tatrách - nie	59	83
SPOLU	71	100

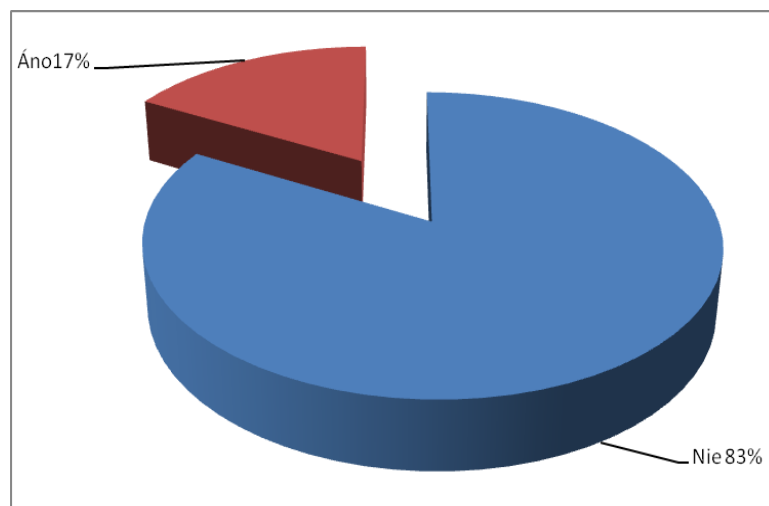
Zdroj: autor práce

Graf 13: Využívanie CK pri návšteve Álp

Zdroj: autor práce

Graf 14: Využívanie CK pri návšteve Tatier

Zdroj: autor práce

Respondenti mali odpovedať na 4 otázky, z ktorých si mali vybrať dve možnosti, jedna bola zameraná na Alpy a druhá na Tatry. Zo 142 odpovedí, zodpovedaných 71 respondentmi, nám vyšlo, že návštevníci len v málo prípadoch využívajú služby cestovných kancelárií aj v Tatrách a aj v Alpách. V prípade Álp je využitie cestovných kancelárií vo viac prípadoch a to aj z dôvodu jazykovej bariéry. Ďalším dôvodom sú aj balíčky služieb, ktoré cestovné kancelárie ponúkajú a tým pádom aj ceny sú v niektorých

prípadoch prístupnejšie ako pri ceste na vlastné riziko. V prípade Tatier nie sú také možnosti výberu rôznych balíčkov služieb.

Na otázku č. 14 „Aký bol hlavný dôvod Vašej návštevy Álp?“ odpovedali respondenti nasledovne:

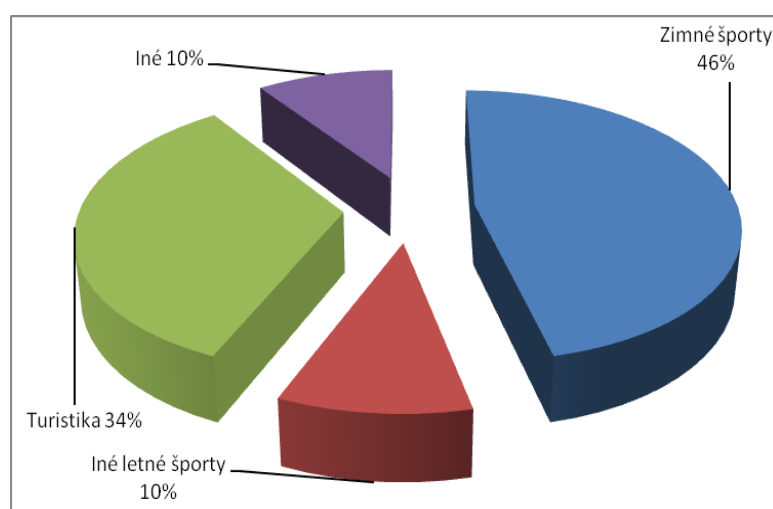
- 34% odpovedalo, že dôvod návštevy Álp bola turistika
- 46% odpovedalo, že dôvod návštevy Álp boli zimné športy
- 10% odpovedalo, že dôvod návštevy Álp boli iné letné športy
- 10% odpovedalo, že dôvod návštevy Álp boli iné ako uvedené športy

Tabuľka 15: Hlavný dôvod návštevy Álp

Dôvod návštevy	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
turistika	24	34
zimné športy	33	46
letné športy	7	10
iné	7	10
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 15: Hlavný dôvod návštevy Álp

Zdroj: autor práce

Najviac respondentov navštevuje Alpy predovšetkým kvôli zimným športom, ďalším významným dôvodom je turistika. Iné letné športy a iné dôvody, nemajú až tak veľký podiel na cestovnom ruchu v Alpách.

Na otázku č. 15 „Aký bol hlavný dôvod Vašej návštevy Tatier?“ odpovedali respondenti nasledovne:

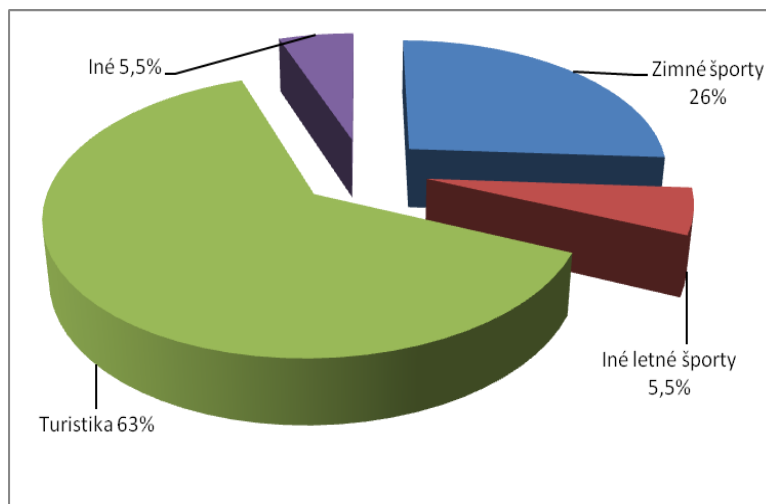
- 63% odpovedalo, že dôvod návštevy Tatier bola turistika
- 26% odpovedalo, že dôvod návštevy Tatier boli zimné športy
- 5,5% odpovedalo, že dôvod návštevy Tatier boli iné letné športy
- 5,5% odpovedalo, že dôvod návštevy Tatier boli iné ako uvedené športy

Tabuľka 16: Hlavný dôvod návštevy Tatier

Dôvod návštevy	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
turistika	46	63
zimné športy	19	26
letné športy	4	5,5
iné	4	5,5
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 16: Hlavný dôvod návštevy Tatier

Zdroj: autor práce

Viac ako polovica respondentov navštevuje Tatry kvôli turistike, štvrtina do nich chodí kvôli zimným športom. Pre iné dôvody ich navštevuje len malá časť, preto si myslíme, že sú v nich stále veľké možnosti na zlepšenie iných služieb.

Na otázku č. 16 „Podľa čoho si vyberáte zimnú dovolenku na horách?“ odpovedali respondenti nasledovne:

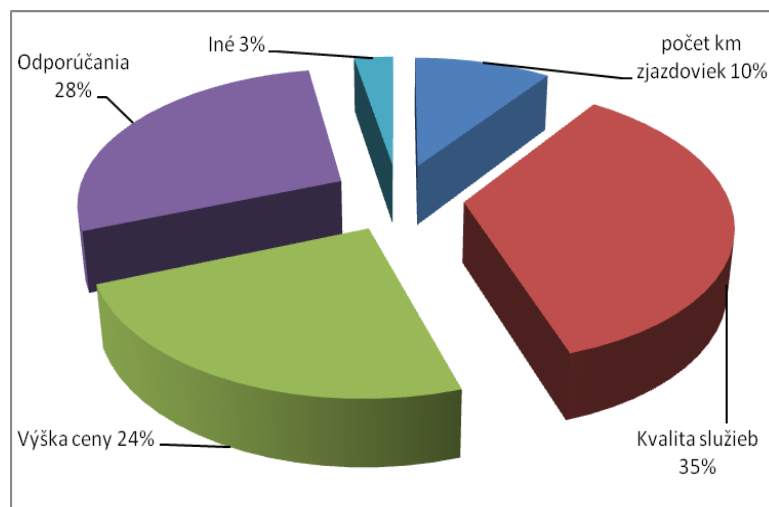
- 10% odpovedalo, že si vyberá zimnú dovolenku podľa počtu km zjazdoviek
- 35% odpovedalo, že si vyberá zimnú dovolenku podľa kvality služieb
- 24% odpovedalo, že si vyberá zimnú dovolenku podľa výšky ceny
- 28% odpovedalo, že si vyberá zimnú dovolenku podľa odporúčaní
- 3% odpovedalo, že si vyberá zimnú dovolenku podľa iných kritérií

Tabuľka 17: Dôvod výberu zimnej dovolenky

Zimná dovolenka- dôvod	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
počet km zjazdoviek	7	10
kvalita služieb	25	35
výška ceny	17	24
odporúčania	20	28
iné	2	3
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 17: Dôvod výberu zimnej dovolenky

Zdroj: autor práce

Najmenej respondentov si vyberá zimnú dovolenku podľa počtu km zjazdoviek čo bolo prekvapivé zistenie. Najviac respondentov si vyberá zimnú dovolenku na základe poskytovaných služieb. Približne rovnaký počet respondentov si vyberajú zimnú dovolenku podľa odporúčaní a výšky ceny.

Na otázku č. 17 „Podľa čoho si vyberáte letnú dovolenku v horách?“ odpovedali respondenti nasledovne:

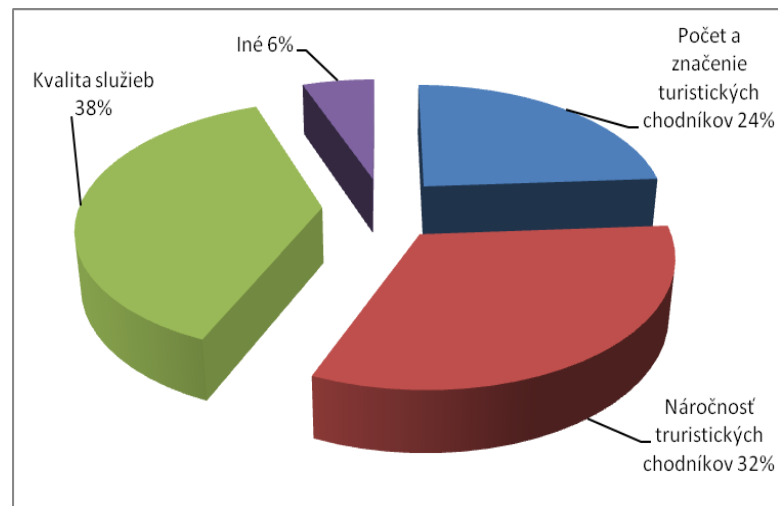
- 24% odpovedalo, že si vyberá letnú dovolenku podľa počtu a značenia turistických chodníkov
- 38% odpovedalo, že si vyberá letnú dovolenku podľa kvality služieb
- 32% odpovedalo, že si vyberá letnú dovolenku podľa náročnosti turistických chodníkov
- 6% odpovedalo, že si vyberá letnú dovolenku podľa iných kritérií

Tabuľka 18: Dôvod výberu letnej dovolenky

Letná dovolenka – dôvod	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
počet a značenie chodníkov	17	24
kvalita služieb	27	38
náročnosť chodníkov	23	32
iné	4	6
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 18: Dôvod výberu letnej dovolenky

Zdroj: autor práce

Ako aj v predošlej otázke, tak aj teraz najviac respondentov si vyberá letnú dovolenku na horách podľa poskytovaných služieb. Ďalším výberovým kritériom podľa respondentov je náročnosť turistických chodníkov, počet a ich značenie.

Na otázku č. 18 „Myslíte si, že správne, že stredisko ako je Zermatt a Saas Fee vo Švajčiarsku nemajú povolený prístup do strediska autom?“ odpovedali respondenti nasledovne:

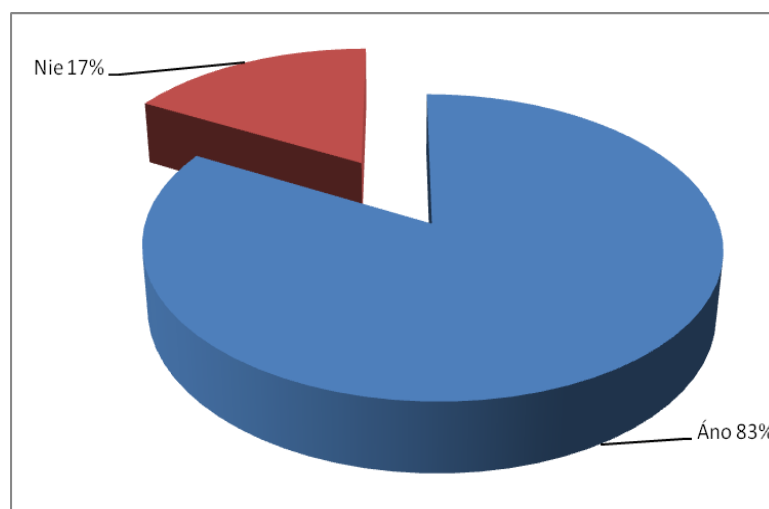
- 83% odpovedalo, že si myslí, že je to správne
- 17% odpovedalo, že si myslí, že to nie je správne

Tabuľka 19: Prístup do strediska Zermatt a Saas Fee autom

Možnosti prístupu aut do stredísk Zermatt a Saas Fee	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
Áno, je to správne	59	83
Nie, nie je to správne	12	17
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 19: Prístup do strediska Zermatt a Saas Fee autom

Zdroj: autor práce

Najviac respondentov si myslí, že zákazy aké majú Zermatt a Saas Fee sú správnym riešením stredísk či už z environmentálneho hľadiska alebo z hľadiska dopravy. Len malá časť respondentov si myslí, že takéto riešenie nie je správne.

Na otázku č. 19 „Myslíte si, že zákazy podobné Zermattu a Saas Fee by mali mať aj iné strediská či už v Alpách alebo v Tatrách?“ odpovedali respondenti nasledovne:

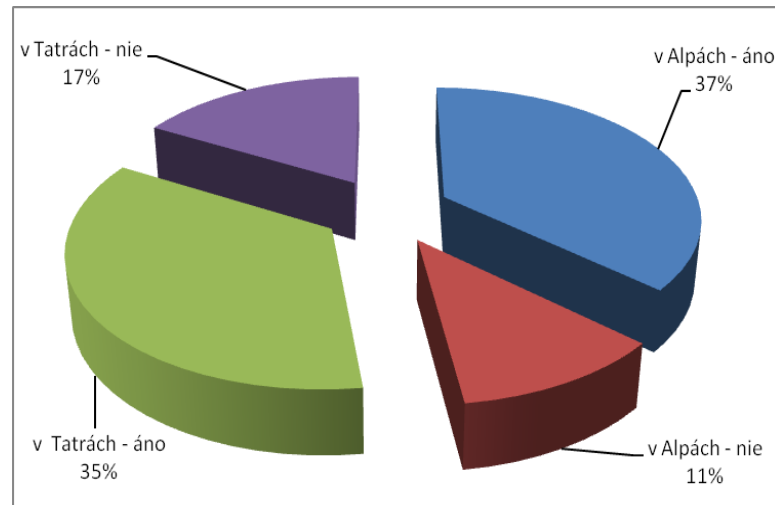
- 37% odpovedalo, že si myslí, že takýto zákaz by bol vhodný aj do iných stredísk v Alpách
- 35% odpovedalo, že si myslí, že takýto zákaz by bol vhodný aj do stredísk v Tatrách
- 11% odpovedalo, že si myslí, že takýto zákaz by nebol vhodný v iných strediskách v Alpách
- 17% odpovedalo, že si myslí, že takýto zákaz by nebol vhodný v rôznych strediskách v Tatrách

Tabuľka 20: Uplatnenie zákazu pre autá ako má Zermatt a Saas Fee

Možnosti podobného zákazu ako má Zermatt a Saas Fee	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
v Alpách áno	26	37
v Tatrách áno	25	35
v Alpách nie	8	11
v Tatrách nie	12	17
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 20: Uplatnenie zákazu pre autá ako má Zermatt a Saas Fee

Zdroj: autor práce

Väčšina respondentov si myslí, že zákazy ako majú Zermatt a Saas Fee pre autá, by sa mali aplikovať aj v iných strediskách či už v Alpách alebo v Tatrách. Len štvrtina z nich si myslí, že by sa takéto zákazy nemali rozširovať do stredísk v Tatrách a Alpách.

Na otázku č. 20 „Vrátili by ste znova do Álp?“ odpovedali respondenti nasledovne:

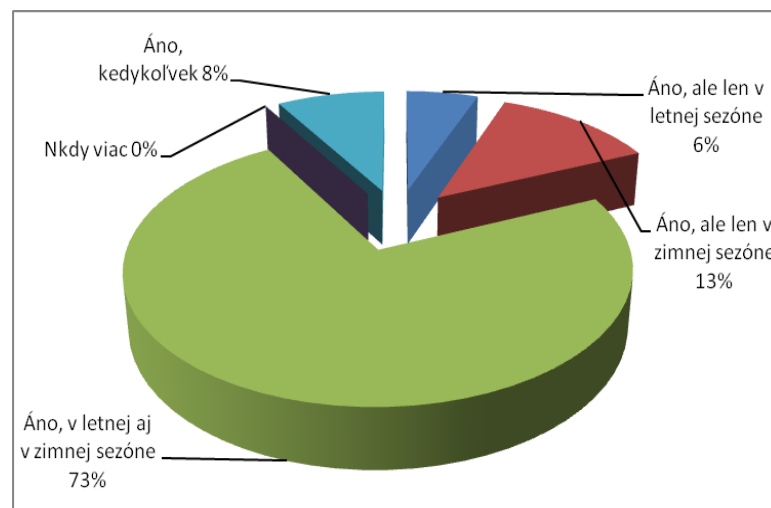
- 13% odpovedalo, že by znova navštívili Alpy, ale len v zimnej sezóne
- 6% odpovedalo, že by znova navštívili Alpy, ale len v letnej sezóne
- 8% odpovedalo, že by znova navštívili Alpy kedykoľvek po celý rok
- 73% odpovedalo, že by navštívili Alpy v letnej aj zimnej sezóne
- 0% odpovedalo, že už by nikdy viac nechceli navštíviť Alpy

Tabuľka 21: Vrátili by ste sa znova do Álp

Možnosti či by ste sa znova vrátili do Álp	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
áno, ale len v zimnej sezóne	9	13
áno, ale len v letnej sezóne	4	6
áno, kedykoľvek	6	8
áno, v letnej aj v zimnej sezóne	52	73
nikdy viac	0	0
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 21: Vrátili by ste sa znova do Álp

Zdroj: autor práce

Skoro $\frac{3}{4}$ respondentov odpovedalo, že by sa znova do Álp vrátili v zimnej aj v letnej sezóne. Len u malej časti respondentov bola odpoveď len na jedno ročné obdobie. Malá skupina by sa do nich vrátila kedykoľvek počas celého roka. Nikto z opýtaných neodpovedal, že by sa do Álp už nikdy nechcel vrátiť.

Na otázku č. 21 „Vrátili by ste sa znova do Tatier?“ odpovedali respondenti nasledovne:

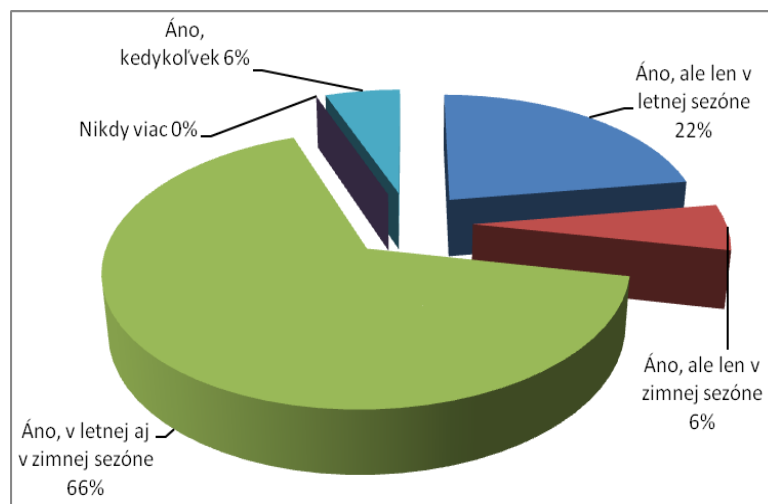
- 6% odpovedalo, že by znova navštívili Tatry, ale len v zimnej sezóne
- 22% odpovedalo, že by znova navštívili Tatry, ale len v letnej sezóne
- 6% odpovedalo, že by znova navštívili Tatry kedykoľvek po celý rok
- 66% odpovedalo, že by navštívili Tatry v letnej aj zimnej sezóne
- 0% odpovedalo, že už by nikdy viac nechceli navštíviť Tatry

Tabuľka 22: Vrátili by ste sa znova do Tatier

Možnosti či by ste sa znova vrátili do Tatier	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
áno, ale len v zimnej sezóne	4	6
áno, ale len v letnej sezóne	16	22
áno, kedykoľvek	4	6
áno, v letnej aj v zimnej sezóne	47	66
nikdy viac	0	0
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 22: Vrátili by ste sa znova do Tatier

Zdroj: autor práce

Viac ako polovica respondentov odpovedala, že by sa do Tatier vrátili v letnej aj v zimnej sezóne. Takmer ¼ respondentov by sa do Tatier vrátila výhradne len v letnej sezóne. Malá časť odpovedala, že by sa do Tatier vrátila kedykoľvek počas celého roka alebo len v zimnej sezóne. Nikto z opýtaných neodpovedal, že by sa do Tatier už nikdy viac nevrátil.

Na otázku č. 22 „Myslíte si, že cestovný ruch v Tatrách by mohol niekedy konkurovať Alpám?“ odpovedali respondenti nasledovne:

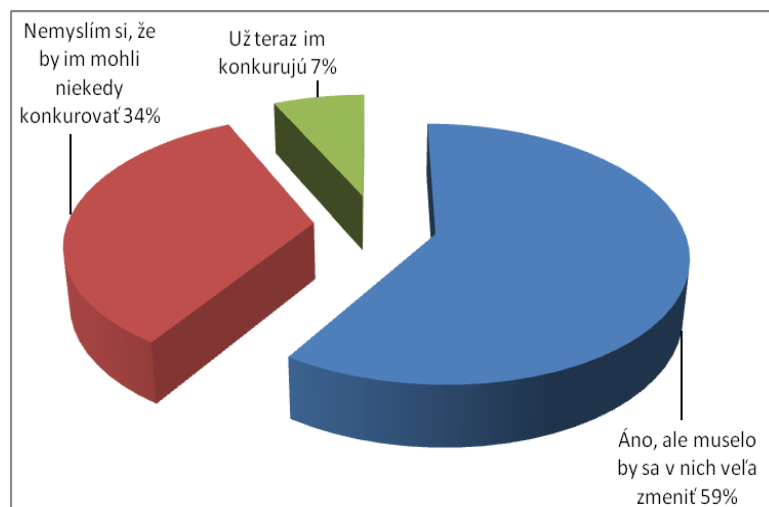
- 59% odpovedalo, že Tatry by mohli Alpám v budúcnosti konkurovať, ale muselo by sa v nich veľa zmeniť
- 34% odpovedalo, že si nemyslí, že by Tatry mohli Alpám niekedy v budúcnosti konkurovať
- 7% odpovedalo, že si myslí, že Tatry už teraz Alpám konkurujú

Tabuľka 23: Konkurencia Álp a Tatier

Možnosti konkurencie Álp a Tatier v budúcnosti	Počet respondentov (N)	Počet percent (%)
áno, ale muselo by sa v nich veľa zmeniť	42	59
nemyslím si, že by im mohli niekedy konkurovať	24	34
už teraz im konkurujú	5	7
SPOLU	71	100

Zdroj: autor práce

Graf 23: Konkurencia Álp a Tatier

Zdroj: autor práce

Viac ako polovica respondentov si myslí, že Tatry by raz mohli byť konkurencia schopné s Alpami, ale muselo by sa v nich ešte veľa toho zmeniť. Veľká skupina respondentov si myslí, že Tatry nebudú Alpám nikdy konkurovať a malý počet si zasa myslím, že Tatry už teraz konkurujú Alpám.

Na otázku č. 23 „Mohli by ste povedať svoj názor na zlepšenie cestovného ruchu v Alpách?“ pri ktorej respondenti mohli predložiť svoj vlastný návrh na zlepšenie cestovného ruchu v Alpách, ale nie všetci svoj návrh predložili.

Respondenti odpovedali nasledovne:

Hlavným a asi aj najväčším nedostatkom medzi respondentmi bolo značenie turistických chodníkov, ktoré bolo považované za nedostatočné a pri takom veľkom množstve prichádzajúcich turistov by sa mal tento problém vyriešiť umiestnením nových navigačných tabúľ.

Ďalším nedostatkom Álp u našich respondentov bolo málo cyklotrás po celom Alpском regióne, čo by sa dalo vyriešiť k teraz už vybudovaným cestným komunikáciám dobudovať cyklotrasy, tak by sa zvýšila aj bezpečnosť u cyklistov.

Za posledný nedostatok je medzi respondentmi považovaná slabá propagácia menších stredísk, ktoré nie sú tak známe a ani tak finančne nákladné, čo by prilákalo určite viac nových návštevníkov. Na základe toho navrhujeme propagáciu na turistických in-

formačných portáloch, viac cestovateľských článkov o daných strediskách a v neposlednom rade reklamy na sociálnych sieťach.

Na otázku č. 24 „Mohli by ste povedať svoj názor na zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách?“ mohli respondenti vyjadriť svoj názor na zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách, respondenti odpovedali nasledovne:

Potrebné zmeniť prístup hotelierov, či už sa jedná o komunikáciu ich samotných a o och zamestnancov alebo služby, ktoré poskytujú.

Dopravne prepojiť väčšie a menšie strediska, dobudovať nové zjazdovky a vybudovať viac športových centier.

Respondentom taktiež chýba väčší počet reštauračných zariadení a nočný život.

5.4 Vyhodnotenie individuálnych hĺbkových rozhovorov

Individuálne hĺbkové rozhovory boli uskutočnené na vzorke 5 respondentov. Uskutočnené boli v mesiaci február 2013. Všetci piati respondenti navštívili za posledných 5 rokov aj Alpy aj Tatry. Respondenti boli vybraní rôznych národností, aby sme videli pohľad na Alpy a Tatry z medzinárodného hľadiska. Zloženie respondentov bolo medzinárodné: dvaja respondenti boli Slovenskej národnosti, jeden respondent bol občan Írska, jeden respondent Polskej národnosti, jeden Českej národnosti.

Názory respondentov individuálnych hĺbkových rozhovorov boli podobné ako názory respondentov exploratívnou metódou.

Taktiež väčšine z nich pri porovnávaní Álp a Tatier chýbajú v Tatrách lepšie, kvalitnejšie služby, slabá propagácia Tatier v médiách či už na Slovensku alebo v zahraničí. Odporúčajú zmenu prístupu podnikateľov a zamestnancov v cestovnom ruchu v Tatrách ku klientom, lepšiu jazykovú vybavenosť personálu, či a upravenosť prostredia. Klientom chýbajú v Tatrách aktivity najmä v podvečerných a večerných hodinách. Konštatovali slabú propagáciu tradičného života a slovenskej kultúry v Tatrách. Doporučili pre Tatry možnosť kúpy rôznych balíčkov služieb, ktoré by boli cenovo výhodnejšie a pre klienta atraktívnejšie.

Pri budovaní nových prepravných zariadení doporučili respondenti orientovať sa skôr na kabínkové lanovky, ako na vleky a sedačkové lanovky. Naopak, vyzdvihli výborné značenie turistických chodníkov v Tatrách, pre respondenta z Írska sa zdali aj ceny v Tatrách na oveľa prijateľnejšej úrovni ako v Alpách.

5.5 Návrh na zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách

Praktická časť tejto práce ukázala, že Tatry majú v poskytovaní služieb ešte veľa toho dobiehať. Keď sa niekomu zdá, že kvalita poskytovaných služieb v Tatrách je na veľmi nízkej úrovni, nie vo všetkých prípadoch to aj tak je. Tatry majú jedny z najlepšie značených turisticky značených chodníkov v Európe a možno aj na svete. V tomto smere žiadna Alpská krajina nie je na tom lepšie a tu môžu byť vzorom naše Tatry.

Čo sa týka iných poskytovaných služieb, tak tam už to také ružové nie je, či už ide o neprimeranú kvalitu a cenu alebo aj malý výber komplexných balíčkov.

Preto navrhujeme riešiť tento problém nasledovne:

- znížiť ceny služieb, zlepšiť pomer kvalita/cena, sprofesionalizovať personál, zlepšiť jazykovú úroveň a celkovú kvalitu a prístup, keďže aj slovenský zákazník si priplatí za kvalitu
- zavádzanie komplexných produktov napr. Jasná(lyžovanie) – L. Mikuláš(aquapark), rôzne balíčky služieb, napr. pri ubytovaní na 3 a viac nocí dostane klient 1 deň lanovky po danom regióne zdarma
- sieťovaním stredísk medzi sebou (spoločné skipasy, turistické karty)
- zlepšiť chýbajúci nočný život a aktivity v podvečerných a večerných hodinách
- lepšia propagácia - spropagovať aj menej známe atrakcie, viac reklám, článkov v časopisoch, v novinách; propagácia Tatier v zahraničí aj v krajinách ako je napríklad Írsko a Veľká Británia
- vybudovať ešte jednu vrcholovú lanovku (obdobu Lomnického štítu) a ak by sa začal robiť projekt, tak rozmýšľať koncepčne a nie na dva týždne dopredu ako sa to robí dnes
- vybudovanie nových zjazdoviek a lanoviek - v poslednom období sa začali budovať nové lanovky, ale zjazdovky už boli tak či tak preplnené, čiže nie je dôle-

žité len zvýšiť prepravnú kapacitu, ale aj kapacitu zjazdoviek, pri budovaní dopravných zariadení sa orientovať na lanovky kabínkové, prípadne sedačkové

- znížiť alebo úplne zrušiť ceny za parkovanie vo viac menej všetkých strediskách, zákazník platí za skipasy, ktorých súčasťou by malo byť aj parkovanie

5.6 Záver skúmania

V tejto práci sme chceli poukázať na aspekty, ktoré robia z Álp destináciu vyhľadávanú turistami. Vyzdvihnúť, že turistické oblasti môžu byť pre turistov atraktívne, ale zároveň môžu aj šetriť životné prostredie. Šetrenie životného prostredia môže v očiach turistov taktiež daná oblasť zatraktívniť. Treba vytvoriť správnu rovnováhu v rozvoji destinácií, vytvorení dobrých podmienok pre turistov a potrebami prírodného prostredia.

Vysoké Tatry a Alpy sa v kvalite poskytovaných službách porovnávať nedajú. Tatry by sa mali snažiť odstrániť tento nedostatok poskytovaním kvalitnejších služieb na vyššej úrovni. Kvalitnejšie služby prilákajú viac a solventnejších návštevníkov, taktiež zvýšia atraktívnosť Slovenska ako dovolenkového cieľa. Výhodu majú tie destinácie, ktoré sú v niečom výnimočné a líšia sa od ostatných. Tatry by sa mali zamerať okrem kvalitnejších služieb za dostupnejšie ceny aj na to, čo je pre Slovensko príznačné. Rôzne krajové špeciality, ako je predaj rôznych výrobkov reprezentujúcich našu krajinu /napr. rôzne syry/. Tu by mohli spojiť predaj aj s názornými ukážkami jeho výroby. Bábiky zo šúpolia, výroba fujár, gajdy – tiež by mohli spojiť predaj aj s názornými ukážkami jeho výroby. Tak je ich konkurencieschopnosť vyššia. Keďže prvoradým cieľom návštevníka určitej oblasti je načerpanie nových síl fyzických, duševných a regenerácia organizmu v prírodnom prostredí, ktoré je zachovalé, atraktívne je potrebné v záujme zachovania návštevnosti snažiť sa zachovať aj tento aspekt. Dnešní turisti sú už veľmi nároční. Nestačí im len kvalitná turistika, lyžovačka, ubytovanie, ale chcú k tomu aj pridanú hodnotu – iné aktivity. Sú to rôzne aktivity, ktorými by sa mohli zaoberať po návrate z turistiky a z lyžovačky. Chcú zážitok, dobrodružstvo, rozptýlenie. A to je práve to, čo v našich Tatrách chýba. Rôzne vystúpenia ľudových umelcov – muzikantov, tanečníkov v podvečerných hodinách, aby turisti nachádzali zábavu. Na našich lyžiarskych svahoch chýbajú lehátka na oddych na slniečku – tu by si mohli lyžiari oddých-

nuť a relaxovať. Mali by byť nezávislé od existujúcich bufetov a umiestnené podľa možnosti na vrchu kopcov, odkiaľ je pekný výhľad. Väčšinou sú iba lavičky pri bufetoch a sedenie na nich je podmienené konzumáciou v konkrétnom bufete alebo v reštaurácii.

Turistom v Tatrách by sa určite páčila služba, kde pri zakúpení dennej permanentky na lyžovanie by mali v cene aj vstupenku do aquaparku, alebo vstup do bazénov. Prechádzky na snežniciach, večerná turistika, národné kultúrne večery by tiež mohli byť pre turistov zaujímavé.

Čo sa týka turistických chodníkov, tu by mali byť umiestnené aspoň menšie altánky, aby sa pod nimi mohli schovať turisti v prípade nepredvídanej zmeny počasia.

V oblasti propagácie rôznorodosti a kvality služieb, treba ďalej budovať chodníky a cyklotrasy.

Vo väčšej miere ako doteraz môžeme v Tatrách využiť agroturizmus s moderným prístupom k pohostinnosti. Môžeme jazdiť na koni, starať sa o zajace, kozy, ovce, sliepky. Z mlieka vyrobiť tradičné domáce výrobky, ako syr, korbáčiky, uvariť tradičné jedlá z produktov dopestovaných, dochovaných a ulovených priamo v tomto kraji.

Neopísateľná je večerná atmosféra kolíb. Tu sa pri praskajúcom dreve v krbe, obsluhuje v krojoch sediaci v kožušinách ľahko zabúda na bežné dni a ich starosti. V takejto atmosfére si turista rád za výbornú chuť aj priplatí.

Aj architektúra jednotlivých stredísk má veľký význam pre návštevnosť, preto by sa malo postupovať v štýle ľudovej architektúry a dbať na kompaktnosť s historickými stavbami.

Turizmus je budúcnosť Tatier. Ak chceme, aby do Tatier prišlo viac turistov, aby tu míňali svoje peniaze v hoteloch, reštauráciách a iných zariadeniach, nepriamo dávali prácu našim ľuďom a tým pozdvihovali našu ekonomiku musíme Tatry zviditeľniť a poskytovať návštevníkom služby na požadovanej úrovni. Zlepšiť infraštruktúru, produkt i marketing. Dôležitá je profesionalita, kreativita, dielo ľudského umu a ľudských rúk. Len vtedy bude v Tatrách podobne ako v Alpách pulzovať atmosféra turistického života. Tatry sú naše veľké bohatstvo, sú oveľa atraktívnejšie ako si uvedomujeme, len musíme atraktivitu využiť. Cestovný ruch tvoria konkrétni podnikatelia v danom prírodnom alebo inak zaujímavom prostredí. Je na nich ako využijú vzor Álp, ktorý sa imponúka a skúsenosti v Alpách už osvedčené prenesú do Tatier.

ZÁVER

Cestovný ruch poskytuje ľuďom možnosť oddychu, zábavy, športu, spoznávanie nových krajín, kultúr, objavovaním doteraz nepoznaného. Každý človek má inú predstavu o trávení svojho voľného času. Na relaxáciu, oddych a vodné športy využívajú ľudia prímorské strediská. Vo vnútrozemí využívajú predovšetkým návštevu historických pamiatok, architektonických pamiatok, návštevu kultúrnych podujatí. Cestovný ruch v horách predstavuje letnú turistiku a relaxáciu, ale najmä zimné športy a z nich lyžovanie – zjazdové, ale aj bežecké.

O tom, že cestovný ruch má svoj opodstatnený význam, nie je možné pochybovať. Rovnako nemožno pochybovať o postavení, ktoré si v priebehu svojho vývoja cestovný ruch vybudoval. So stúpajúcou životnou úrovňou ľudí rastie aj záujem o cestovanie. Na svete je však veľa atraktívnych miest, ale okrem krásnej prírody, ktorá je síce tiež dôležitým faktorom vysokej návštevnosti, si však už ani tieto miesta nevystačia vo veľkej konkurencii len s krásami prírody. Príroda a prostredie je síce významným benefitom, ale možno nie najväčším, hoci krásu Alpám nemožno uprieť. Je veľa pekných miest, veľmi často o nich ani väčšine nevieme. Objektívne sa Matterhorn ničím významným nelíši od nášho Kriváňa, Semmering je obyčajné lyžiarske stredisko porovnateľné so Štrbským Plesom či Jasnou a krásne Hincovo Pleso o nič nezaostáva za hociktorým horským jazierkom v Alpách. Problém bude zrejme inde. A nad týmto problémom sme sa zamýšľali v tejto bakalárskej práci a hľadali spôsoby ako ho odstrániť.

Ak chcú prevádzkovatelia vyťažiť z turistického ruchu maximum, snažia sa prilákať turistov predovšetkým neustálym rozširovaním ponúkaných služieb tak, aby boli vždy o krok vpred. Alpy sú príkladom rýchlo rastúceho cestovného ruchu. V mnohých Alpských oblastiach sa všetka pozornosť domácich sústredí práve na rozvoj cestovného ruchu, s čím sú spojené predovšetkým veľké investície. Domáci obyvatelia však pochopili, že tieto investície sa im mnohonásobne vrátia v podobe spokojných turistov. I keď je pravda, že Alpy sú vlastne jedno obrovské turistické stredisko, ktoré rozlohou nemá v Európe obdobu, dovoľm si ho porovnať s inými aj keď menšími destináciami, pretože princíp fungovania a rozvoja turistického ruchu by mal byť všade rovnaký.

Z vedomostí, ktoré som získal pri písaní práce, ako aj z dotazníkov, či z vlastných skúseností je zrejme, že naši obchodníci sa majú ešte čo učiť v porovnaní s napr. kraji-

nami, v ktorých sa nachádzajú Alpy. Myslím, že práve investície do cestovného ruchu zvyšujú atraktivitu každého miesta, úroveň služieb či zaujímavá infraštruktúra, rôzne výhodné akcie, balíčky služieb dokážu pritiahnúť turistov častokrát viac, ako samotný výtvor prírody. Nie je dôležité uvažovať, či je toto správne smerovanie alebo nie, pravda je taká, že spokojný návštevník nie je cieľom prevádzkovateľov turistických zariadení a investorov. Spokojný hosť je len cestou k ozajstným cieľom, ktorými sú zvýšenie príjmov podnikateľov, ziskov štátu.

Turistický ruch v jednotlivých krajinách, v ktorých ležia Alpy má svoje osobitosti súvisiace s historickým vývojom krajiny, životnou úrovňou obyvateľov. Keď si ich však porovnáme, majú niečo spoločné – snažia sa neustále napredovať, líšiť sa od iných tak, aby prilákali turistov atrakciami, ktoré inde nenájdu.

V neposlednom rade majú význam pre rozvoj cestovného ruchu aj ceny. O týchto sa síce nedá povedať, že by boli nízke, ale je už všeobecne známe, že napr. ceny ubytovania, skipasov, lanoviek, a iných služieb sú na približne rovnakej úrovni ako služby v iných lokalitách. Čo sa však líši je úroveň týchto služieb. Takže jednoducho povedané, za tie isté peniaze dostanete inde oveľa menej. Potom je jednoduché vyhodnotiť, ako tento „boj“ dopadne a kto z neho vyjde ako víťaz.

Zvyšovanie cestovného ruchu si vyžaduje stále novšiu, modernejšiu infraštruktúru, lepšie a kvalitnejšie služby, výstavbu ubytovacích kapacít, stravovacích zariadení, obchodov, rôznych požičovní športového náradia, horských dopravných zariadení. Poskytovanie služieb, ktoré sú jedinečné, typické pre jednotlivé oblasti, turistami neokúšané, prítiahľivé a zaujímavé. Atrakciami, ktoré fungujú niekoľko rokov, prípadne aj desaťročí, asi ťažko prilákajú turistov. Treba stále hľadať a vymýšľať niečo nové čo ešte nevykúšali, prípadne sa s tým v žiadnom inom stredisku nestretli. V súčasnej dobe si už nevieme predstaviť cestovný ruch bez informačnej dostupnosti o poskytovaných službách a dostupných destináciách.

Boli by sme radi, keby po prečítaní našej práce aj iní pochopili, že to, že nemáme more, naozaj nie je dôvodom nedostatočného záujmu turistov o našu krajinu. Je to len výhovorka. Ale kým sa nezmení postoj tých, ktorí dokážu ovplyvniť smerovanie cestovného ruchu, nedokážeme konkurovať žiadnej krajine a na príjmy z cestovného ruchu môžeme tiež pomaly zabudnúť. Máme Tatry, ktoré sú výborným predpokladom rozvoja turistického ruchu, ale častokrát to vyzerá, akoby sme sa uberali skôr opačným sme-

rom. Spokojnosť návštevníkov by mala byť pre strediská cestovného ruchu prvoradá. Len spokojný návštevník sa vracia znova a šíri dobré meno strediska ďalej. Dobré meno zasa priláka nových a nových návštevníkov, ktorí prinášajú do strediska zisk a pracovné príležitosti.

Táto bakalárska práca mala za úlohu nielen objasniť význam Álp pre cestovný ruch, ale možnosť zamyslieť sa nad tým, čo by sa dalo robiť inak, lepšie, možno práve podľa „alpského“ vzoru tak, aby aj cestovný ruch v iných krajinách, na iných miestach prosperoval rovnako.

Cieľom našej bakalárskej práce v teoretickej časti bolo zosumarizovať členenie Álp podľa jednotlivých oblastí, pretože súčasná literatúra iba zoraďuje alpské strediská podľa jednotlivých krajín, ale zosumarizovanie Álp ako celku chýbalo. Aj takáto drobnosť môže mať za následok menšiu návštevnosť turistov, pretože turisti sa nevedia zorientovať v existujúcich strediskách, nevedia si porovnať výhody a nevýhody jednotlivých stredísk, nemajú si ako nájsť čo jednotlivé strediská ponúkajú. Ak takéto porovnanie a zorientovanie chcú nájsť, musia si zaobstarať viacero rôznych knižných publikácií. Toto by mala vyriešiť táto bakalárska práca. Sú tu spolu všetky alpské strediská a základné údaje o každom z nich.

V praktickej časti našej bakalárskej práce bolo cieľom porovnať poznatky z teoretických východísk o Alpách a Tatrách s reálnym stavom ako ho vidia ich návštevníci. Výsledky tejto práce odzrkadľujú skutočné názory, postoje a vnímanie problematiky týkajúcej sa návštevnosti Álp a Tatier. Prieskum potvrdil, že nižšia návštevnosť Tatier je spôsobená prístupom hotelierov a personálu k turistom, nedostatočnou vybavenosťou tatranských stredísk, slabou jazykovou zdatnosťou personálu. V Tatrách chýbajú aktivity, ktoré by mohli návštevníkom spestrovať pobyt po príchode z túr, alebo po lyžovačke. Treba budovať nové dopravné zariadenia, ktoré by boli aj modernejšie a taktiež by aj spojili jednotlivé strediská. Slováci akoby sa hanbili za svoju kultúru a tradície, veľmi málo propagujú tradičný spôsob života na Slovensku.

Naopak, prieskumom sme zistili, že hoci sú Tatry rozlohou malé, ale tiež môžu byť v niečom príkladom pre Alpy. Turistické značenie v Tatrách je na oveľa vyššej úrovni ako v Alpách. Taktiež sme zistili, že v Alpách je nedostatok cyklotrás, tiež je tu nedostatočná propagácia menších stredísk, do ktorých by náš turista šiel rád, pretože sú tu nižšie ceny, ale turisti častokrát ani nevedia, že tieto strediská existujú.

Predpokladáme, že teoretická časť tejto práce bude prínosom pre návštevníkov Álp a na základe zosumarizovania alpských stredísk si budú môcť jednoduchšie vybrať medzi jednotlivými alpskými strediskami a tiež pomocou nej si vybrať aj iné strediská ako sú u nás propagované.

Praktická časť tejto bakalárskej práce by mala byť prínosom pre manažérov cestovného ruchu v Tatrách s cieľom využiť naše poznatky získané od návštevníkov Tatier a Álp na zlepšenie kvality ponúkaných služieb. Spokojnosť návštevníkov by mala byť pre strediská cestovného ruchu prvoradá. Len spokojný návštevník sa vracia znova a šíri dobré meno strediska ďalej. Dobré meno zasa priláka nových a nových návštevníkov, ktorí prinášajú do strediska zisk a pracovné príležitosti.

V tejto bakalárskej práci bolo dokázané, že Alpy naozaj majú veľký význam pre cestovný ruch v celej Európe a jeho rozvoj, pretože svojimi dlhoročnými skúsenosťami, starostlivosťou o prírodné prostredie, starostlivosťou o klienta, posúva hranice Európskeho cestovného ruchu dopredu a významnou mierou svojim príkladom zvyšuje úroveň kvality služieb.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

Zoznam použitej literatúry

HUMPHREYS, R. et al. *The Rough Guide to Austria*. 4th edition. London: Rough Guides, 2008. ISBN 978-185-8280-592.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Alpy: turistický průvodce*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2007. Livingstone - průvodci. ISBN 80-721-7241-7.

NOVACKÁ, Ľ. *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Vyd. 1. Bratislava, 2010. ISBN 978-80-225-2982-2.

SIMOIS, D. et al. *Švýcarsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka, 2007. ISBN 978-807-3524-760.

WILLIAMS, N. et al. *France Travel Guide*. 10th edition. Lonely Planet, 2011. ISBN 978-174-1795-943.

Zoznam použitých internetových zdrojov

CHANDER, R. *Wegener and his Theory of Continental Drift*. [online]. 2005 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <http://www.ias.ac.in/resonance/Dec2005/pdf/Dec2005p058-075.pdf>

LIVE SCIENCE STAFF. *Study: Europe's Glaciers Could Disappear this Century*. [online]. 10.06.2006 [cit. 2012-12-08]. Dostupné z: <http://www.livescience.com/4126-study-europe-glaciers-disappear-century.html>

THE ALPINE CONVENTION. *The Alpine Convention*. [online]. [cit. 2012-12-08]. Dostupné z: <http://www.alpconv.org/en/convention/default.html>

EUR-LEX. *Access to European Union law*. [online]. [cit. 2012-12-08]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:11:23:21996A0312%2801%29:EN:PDF%2808/12/2012%29>

PERMANENT SECRETARIAT OF THE ALPINE CONVENTION. *The Alps Eight Countries, a Single Territory*. [online]. 2009 [cit. 2012-12-08]. Dostupné z: <http://www.alpconv.org/en/publications/alpine/Documents/AlpenkonventionsBuch.pdf>

TYROL.TL. *Lake Vilsalpsee*. [online]. [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: <http://www.tyrol.tl/en/nature-and-landscape/lakes/lake-vilsalpsee.html>

ALPYN.CZ. *Lechtálské Alpy*. [online]. [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: <http://www.alpyn.cz/rakouske-alpy/401.html>

SOELDEN.COM. *Facts Ski Area Sölden*. [online]. [cit. 2012-12-19]. Dostupné z: <http://www.soelden.com/main/EN/SD/WI/Skigebiet/index.html>

KITZBÜHEL.COM. *Kitzbühel*. [online]. [cit. 2012-12-27]. Dostupné z: http://www.kitzbuehel.com/en/town_region/kitzbuehel

PLANAI.AT. *Schladming-Dachstein*. [online]. [cit. 2012-12-27]. Dostupné z: <http://www.planai.at/winter/en/Home.html>

SESTRIERE-ONLINE.COM. *The resort*. [online]. [cit. 2012-12-28]. Dostupné z: <http://www.sestriere-online.com/the-resort/>

CHAMONIX.COM. *Ski areas in the Chamonix Valley*. [online]. [cit. 2012-12-28]. Dostupné z: <http://www.chamonix.com/ski-areas,22,en.html>

CERVINIA.IT. *Ski Area*. [online]. [2012-12-28]. Dostupné z: http://www.cervinia.it/pages/IL_COMPRENSORIO_i_en/2119?#ixMainSection

HAUB, G. *Dolomites*. [online]. 25.02.2002 [cit. 2012-12-28]. Dostupné z: <http://www.summitpost.org/dolomites/150874>

DIEGO, C. *Dolomiti Superski: Technical and Economic data*. [online]. [2012-12-28]. Dostupné z: <http://www.dolomitisuperski.com/8847/8847-CS.pdf>

CORTINA.DOLOMITI.ORG. *Alpine skiing*. [online]. [cit. 2012-12-29]. Dostupné z: <http://cortina.dolomiti.org/index.cfm/Skiing/Alpine-skiing/>

FASSA.COM. *Our valley*. [online]. [cit. 2012-12-29]. Dostupné z: <http://www.fassa.com/EN/Resorts-and-valley/>

TIGNES.NET. *Skiing Tignes*. [online]. [cit. 2012-12-29]. Dostupné z: <http://www.tignes.net/en/skiing-in-tignes/ski-run-map-28.html>

LA-PLAGNE.COM. *Paradiski*. [online]. [cit. 2012-12-30]. Dostupné z: <http://www.la-plagne.com/en/winter/ski/paradiski-plagne.html>

PORTESDUSOLEIL.COM. *The ski area*. [online]. [cit. 2012-12-30]. Dostupné z: <http://en.portesdusoleil.com/ski-area.html>

THE VILLARS TEAM. *Edict*. [online]. [cit. 2012-12-30]. Dostupné z: <http://www.chocolat-villars.com/Villars-Maitre-Chocolatier-l-amour-du-chocolat-suisse.accueil.0.html?&L=1>

ANDERMATT.CH. *Skiing and Snowboarding*. [online]. [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.anderlatt.ch/de/ski-snowboard-m470/>

ENGELBERG.CH. *Ski area*. [online]. [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: [http://www.engelberg.ch/en/winter-activities#site\\$en/aktivitaet/winter/355\\$](http://www.engelberg.ch/en/winter-activities#site$en/aktivitaet/winter/355$)

ANDERMATT.CH. *Glacier Express*. [online]. [2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.anderlatt.ch/de/glacier-express-m469/>

APPENZELL.INFO. *Cableways*. [online]. [2013-02-07]. Dostupné z: [http://www.appenzell.info/en/alpstein/cableways/cableways.html?tx_kitourismus_pi1\[view\]=detail&tx_kitourismus_pi1\[uid\]=2&cHash=f2ba88e83f870bb0ad92b94ea28c6481](http://www.appenzell.info/en/alpstein/cableways/cableways.html?tx_kitourismus_pi1[view]=detail&tx_kitourismus_pi1[uid]=2&cHash=f2ba88e83f870bb0ad92b94ea28c6481)

EUROTRAVELLING.NET. *St. Moritz history*. [online]. [2013-02-08]. Dostupné z: http://www.eurotravelling.net/switzerland/stmoritz_history.htm

STMORITZ.CH. *Hiking*. [online]. [2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.stmoritz.ch/en/summer/activities.html>

AROSA.CH. *Summer 2013*. [online]. [2013-02-08]. Dostupné z: http://www.arosa.ch/sites/special_experiences/summer.html

DAVOS.CH. *Summer*. [online]. [2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.davos.ch/en/experience/summer.html>

DAVOS.CH. *Winter*. [online]. [2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.davos.ch/en/experience/winter.html>

GAPA.DE. *Winter*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: http://www.gapa.de/Garmisch-Partenkirchen_Sports-Adventure_Winter

GAPA.DE. *Summer*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: http://www.gapa.de/Garmisch-Partenkirchen_Sports-Adventure_Summer

GAPA.DE. *Fact + Numbers*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: http://www.gapa.de/Garmisch-Partenkirchen_Press_Facts-Figures

BAD-REICHENHALL.COM. *Bad Reichenhall*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.bad-reichenhall.com/en/bad-reichenhall/bad-reichenhall/>

NATIONALPARK-BERCHTESGADEN.DE. *The Barchtesgaden National Park-National Park fo All*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: http://www.nationalpark-berchtesgaden.de/00_englisch/index.htm

POSTOJNSKA-JAMA.EU. *About The Cave*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.postojnska-jama.eu/en/about-the-cave/>

BOHINJ.SI. *Bohinj Ski Paradise*. [online]. [2013-02-10]. Dostupné z: http://www.bohinj.si/en/Ski_centres

TOURISMUS.LI. *Hiking in Liechtenstein*. [online]. [2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.tourismus.li/en/activities/summer/hiking/hiking-in-Liechtenstein.html>

TOURISMUS.LI. *Prince's Way Hike*. [online]. [2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.tourismus.li/en/activities/summer/hiking/popular-hikes/Princes-Way-Hike.html>

TOURISMUS.LI. *The winter resort of Malbun*. [online]. [2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.tourismus.li/en/activities/winter/skiing-snowboarding/Malbun-winter-resort.html>

ZOZNAM OBRÁZKOV, GRAFOV, TABULIEK A PRÍLOH

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Ohraničenie Álp	17
----------------------------	----

Zoznam grafov

Graf 1: Pohlavie respondentov	53
Graf 2: Veková kategória	54
Graf 3: Návšteva Álp za posledných 5 rokov	55
Graf 4: Návšteva Tatier za posledných 5 rokov	56
Graf 5: Navštívená časť Álp	57
Graf 6: Navštívená časť Tatier	59
Graf 7: Dĺžka pobytu v Alpách	60
Graf 8: Dĺžka pobytu v Tatrách	61
Graf 9: Ročné obdobie – Alpy	62
Graf 10: Ročné obdobie – Tatry	64
Graf 11: Zvolený druh ubytovania v Alpách	65
Graf 12: Zvolený druh ubytovania v Tatrách	66
Graf 13: Využívanie CK pri návšteve Álp a Tatier	68
Graf 14: Využívanie CK pri návšteve Tatier	68
Graf 15: Hlavný dôvod návštevy Álp	69
Graf 16: Hlavný dôvod návštevy Tatier	70
Graf 17: Dôvod výberu zimnej dovolenky	72
Graf 18: Dôvod výberu letnej dovolenky	73
Graf 19: Prístup do strediska Zermatt a Saas Fee autom	74
Graf 20: Uplatnenie zákazu pre autá ako má Zermatt a Saas Fee	76
Graf 21: Vrátili by ste sa znova do Álp	77
Graf 22: Vrátili by ste sa znova do Tatier	78
Graf 23: Konkurencia Álp a Tatier	80

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Pohlavie respondentov	54
Tabuľka 2: Veková kategória	54
Tabuľka 3: Návšteva Álp za posledných 5 rokov	55
Tabuľka 4: Návšteva Tatier za posledných 5 rokov	56
Tabuľka 5: Navštívená časť Álp	57
Tabuľka 6: Navštívená časť Tatier	58
Tabuľka 7: Dĺžka pobytu v Alpách	60
Tabuľka 8: Dĺžka pobytu v Tatrách	61
Tabuľka 9: Ročné obdobie – Alpy	62
Tabuľka 10: Ročné obdobie – Tatry	63
Tabuľka 11: Zvolený druh ubytovania v Alpách	65
Tabuľka 12: Zvolený druh ubytovania v Tatrách	66
Tabuľka 13: Využívanie CK pri návšteve Álp a Tatier	67
Tabuľka 14: Využívanie CK pri návšteve Tatier	67
Tabuľka 15: Hlavný dôvod návštevy Álp	69
Tabuľka 16: Hlavný dôvod návštevy Tatier	70
Tabuľka 17: Dôvod výberu zimnej dovolenky	71
Tabuľka 18: Dôvod výberu letnej dovolenky	73
Tabuľka 19: Prístup do strediska Zermatt a Saas Fee autom	74
Tabuľka 20: Uplatnenie zákazu pre autá ako má Zermatt a Saas Fee	75
Tabuľka 21: Vrátili by ste sa znova do Álp	77
Tabuľka 22: Vrátili by ste sa znova do Tatier	78
Tabuľka 23: Konkurencia Álp a Tatier	79

Zoznam príloh

Príloha A – Dotazník	I
----------------------	---

DOTAZNÍK

Vážené dámy a páni,

Volám sa Lukáš Meliš, som študentom 3. ročníka Univerzity Jana Amose Komenského v Prahe. V rámci mojej bakalárskej práce robím prieskum o cestovnom ruchu v Alpách a v Tatrách.

Prosím Vás o vyplnenie tohto dotazníka, ktorý je anonymný a všetky Vami poskytnuté údaje využijem iba ku spracovaniu bakalárskej práce. V jednotlivých otázkach vždy zaškrtnite tú variantu, ktorá najviac vystihuje Vašu odpoveď.

Za Vašu ochotu a čas strávený pri vyplňovaní dotazníka vopred Ďakujem.

1. Ste muž alebo žena?

a/ muž

b/ žena

2. Veková kategória?

a/ 18 – 26

b/ 27 – 35

c/ 36 – 50

d/ 50 a viac

3. Navštívili ste za posledných 5 rokov Alpy?

a/ Áno

b/ Nie

4. Navštívili ste za posledných 5 rokov Tatry?

a/ Áno

b/ Nie

5. Ktorú časť Álp ste navštívili?

a/ Rakúske Alpy

b/ Talianske Alpy

c/ Švajčiarska Alpy

d/ Francúzske Alpy

e/ Slovinské Alpy

f/ Nemecké Alpy

6. Ktorú časť Tatier ste navštívili?

a/ Vysoké Tatry

b/ Nízke Tatry

c/ Západné Tatry

d/ Belianske Tatry

7. Aká bola dĺžka Vášho pobytu v Alpách?

a/ 1 – 3 dni

b/ 4 – 6 dní

c/ 7 – 9 dní

d/ 10 – 12 dní

e/ viac ako 12 dní

8. Aká bola dĺžka Vášho pobytu v Tatrách?

- a/ 1 – 3 dni
- b/ 4 – 6 dní
- c/ 7 – 9 dní
- d/ 10 – 12 dní
- e/ viac ako 12 dní

9. V ktorom ročnom období ste navštívili Alpy?

- a/ zima
- b/ leto
- c/ jar
- d/ jeseň

10. ktorom ročnom období ste navštívili Tatry?

- a/ zima
- b/ leto
- c/ jar
- d/ jeseň

11. Aký druh ubytovanie ste si zvolil pri návšteve Álp?

- a/ hotel
- b/ penzión
- c/ ubytovanie v súkromí
- d/ kemp
- e/ iná druh ubytovania

12. Aký druh ubytovania ste si zvolili pri návšteve Tatier?

- a/ hotel
- b/ penzión
- c/ ubytovanie v súkromí
- d/ kemp
- e/ iná druh ubytovania

13. Pri rezervácii ubytovania ste využili služby cestovnej kancelárie(CK)?

- a/ v Alpách – áno
- b/ v Alpách – nie
- c/ v Tatrách – áno
- d/ v Tatrách – nie

14. Aký bol hlavný dôvod Vašej návštevy Álp?

- a/ turistika
- b/ zimné športy
- c/ letné športy
- d/ iné

15. Aký bol hlavný dôvod Vašej návštevy Tatier?

- a/ turistika
- b/ zimné športy
- c/ letné športy
- d/ iné

16. Podľa čoho si vyberáte zimnú dovolenku na horách?

- a/ počet km zjazdoviek
- b/ kvalita služieb
- c/ výška ceny
- d/ odporúčania
- e/ iné

17. Podľa čoho si vyberáte letnú dovolenku v horách?

- a/ počet a značenie chodníkov
- b/ kvalita služieb
- c/ náročnosť chodníkov
- d/ iné

18. Myslíte si, že správne, že stredisko ako je Zermatt a Saas Fee vo Švajčiarsku nemajú povolený prístup do strediska autom?

- a/ áno, je to správne
- b/ nie, nie je to správne

19. Myslíte si, že zákazy podobné Zermattu a Saas Fee by mali mať aj iné strediská či už v Alpách alebo v Tatrách?

- a/ v Alpách – áno
- b/ v Tatrách – áno
- c/ v Alpách – nie
- d/ v Tatrách – nie

20. Vrátili by ste znova do Álp?

- a/ áno, ale len v zimnej sezóne
- b/ áno, ale len v letnej sezóne
- c/ áno, kedykoľvek
- d/ áno, v letnej aj v zimnej sezóne
- e/ nikdy viac

21. Vrátili by ste sa znova do Tatier?

- a/ áno, ale len v zimnej sezóne
- b/ áno, ale len v letnej sezóne
- c/ áno, kedykoľvek
- d/ áno, v letnej aj v zimnej sezóne
- e/ nikdy viac

22. Myslíte si, že cestovný ruch v Tatrách by mohol niekedy konkurovať Alpám?

- a/ áno, ale muselo by sa v nich veľa zmeniť
- b/ nemyslím si, že by im mohli niekedy konkurovať
- c/ už teraz im konkurujú

23. Mohli by ste povedať svoj názor na zlepšenie cestovného ruchu v Alpách?

.....

24. Mohli by ste povedať svoj názor na zlepšenie cestovného ruchu v Tatrách?

.....

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Meno autora: Lukáš Meliš

Odbor: Manažment cestovného ruchu

Forma štúdia: kombinované štúdium

Názov práce: Alpy a ich prínos pre cestovný ruch

Rok: 2013

Počet strán textu: 80

Celkový počet strán príloh: 6

Počet titulov slovenských použitých zdrojov: 1

Počet titulov zahraničných použitých zdrojov: 4

Počet internetových zdrojov: 40

Vedúci práce: RNDr. Antónia Dvoranová